

Rezultati dela v preteklem letu

Delavski svet in zbor ekonomske enote cevarne sta na sejah razpravljala o delovnih uspehih v letu 1963. Poročal je obratovodja in navedel nekaj zanimivih rezultatov, ki jih je dosegla cevarna v preteklem letu, kakor tudi v dobi trizmenskega obratovanja.

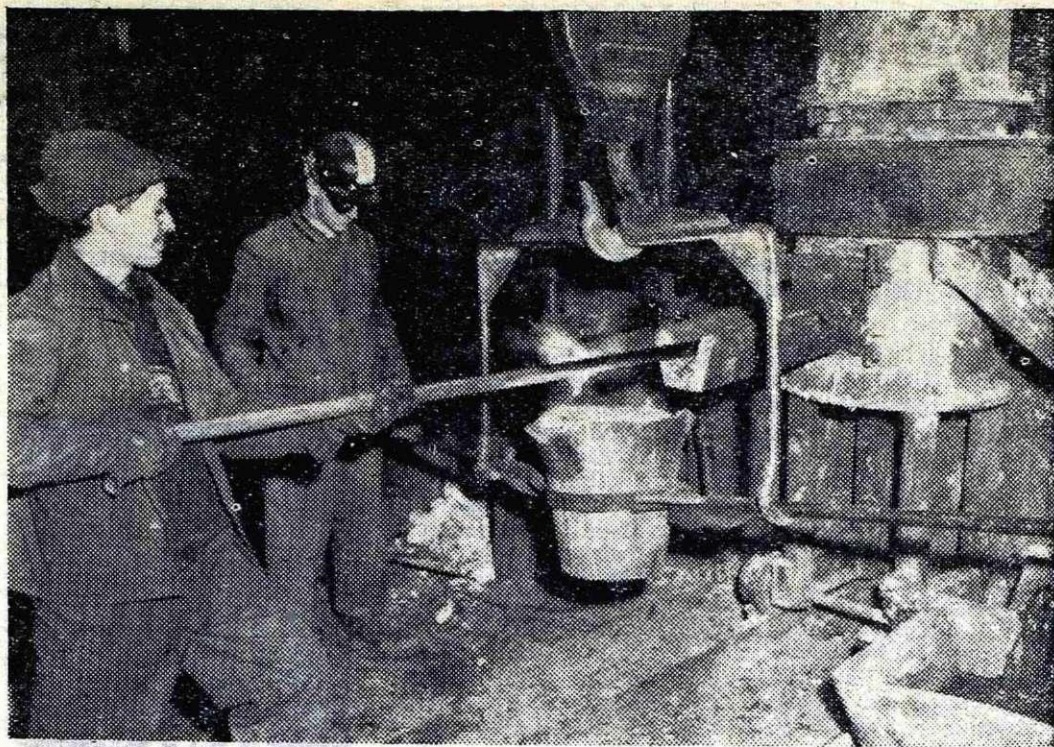
Cevarna je izpolnila letni družbeni plan s 105,2 % ali 13.990 tonami ter tako skoraj dosegla magičnih 14.000 t cevi. Zanimiva je primerjava med količino proizvodnje in storilnostjo, doseženo v letu 1956, v prvem letu triizmenskega obratovanja in v preteklem letu. Proizvodnja se je v teh osemih letih povečala za 31 %, za kar pa je bilo porabljenih 10 % manj delovnih ur. Storilnost na delovno uro je tako porasla v navedenem obdobju za 46 % ali 5,75 % letno. To je brez dvoma lep uspeh ekonomske enote, ki ga je dosegla samo z boljšo organizacijo dela in skupnim prizadevanjem vseh članov. Omeniti je treba, da so bili ti rezultati doseženi z napravami, ki so bile nabavljene že leta 1931.

Poročilo navaja, da je bilo lani skupno odpremljeno 13.943 ton cevi, od tega za izvoz 3400 ton, največ v Zahodno Nemčijo. Občutno so se znižali bolezenski izostanki, in sicer od 8,8 % v letu 1962 na 6,2 % leta 1963. Pomembna je tudi manjša poraba raznega materiala, kar je močno vplivalo na doseženo znižanje proizvodnih stroškov. Tudi v kvalitetskem pogledu so bili doseženi lepi uspehi. Vendar pa je možno kvaliteto cevi z vestnim in zavestnim delom vsakega posameznika še izboljšati.

Po poročilu je bila živahna razprava, ki je nakazala nekatere probleme, ki jih bo v tekočem letu treba reševati z obstoječimi sredstvi. Tu so predvsem zelo iztrošene in zastarele proizvodne

naprave, ki ne dopuščajo nekih večjih premikov v kvaliteti izdelkov. Ena izmed glavnih nalog kolektiva cevarne v tekočem letu je, poleg nadaljnjega dviga kvalitete in storilnosti, borba za zniževanje proizvodnih stroškov, ki bodo odločilno vplivali na konkurenčno zmožnost proizvajalcev cevi v naši državi. Letos namreč stopa z veliko proizvodno zmogljivostjo na tržišče cevi poleg obstoječih proizvajalcev Železarn Jesenice in »14. Oktomvri« Kumanovo tudi Železarna Sisak. Zato bo borba za plasma cevi izredno huda in bo uspel le proizvajalec, ki bo izdeloval ceneje pri boljši kvaliteti. Kolektiv cevarne se tega resno zaveda in bo skušal tehnične prednosti modernih naprav, ki jih imata Železarna Sisak in Kumanovo, nadoknaditi z vsem svojim znanjem in vestnostjo. Kolektiv cevarne upa, da bo na ta način uspel vsaj še nekaj časa vzdržati to neenako borbo, oziroma dokler ne bo o proizvodnji cevi v Železarni Jesenice dokončno odločeno.

TK



Livarji po preobodu male kupolke. Reportažo o livarni prinašamo na strani 6—7

Razprava o predlogu za nove tarife za prevoz blaga po železnici

Poročali smo že, da železnice nameravajo spremeniti sistem tarif za prevoz blaga. Skupnost železniških podjetij je pripravila osnutek predloga in ga poslala v razpravo večjim podjetjem in občinam.

Zaradi ugotovitve stališč so po tem vprašanju razgovori v vseh večjih industrijskih središčih. Tako posvetovanje je bilo tudi v naši

železarni, saj smo zaradi obsežnosti prevozov za morebitne spremembe najbolj zainteresirani.

Direktor skupnosti železniških podjetij inž. Ciril Mravlja je obrazložil osnutek, ki predvideva prehod na ekonomske tarife. Sedanje tarifne razrede naj bi opustili oziroma bi jih skrčili le na štiri. Osnova novim tarifam naj bi bili dejanski stroški za prevoz na posameznih progah. To bi bil v bodoče regulator pravilne ekonomske dopustnih transportnih stroškov. Ugotovljeno je namreč, da se pri nas v državem merilu surovine, polizdelki in izdelki vse predaleč prevažajo. Povprečna potovalna pot tone blaga znaša 245 km, medtem ko to v Angliji, ki je po razsežnosti približno enaka, zneslo nekaj nad 100 km. To dolgo prevažanje razumljivo podražuje naše izdelke. Zato izključno le rentabilnostno gledano, ni kaj ugovarjati uvajanju ekonomskih tarif, če pa upoštevamo obstoječe prilike, pa smo morali izraziti bojazen zaradi prevelikih prevoznih stroškov naših surovin.

Železarna namreč nima druge možnosti kot da dobavlja rudo iz Ljubije, koks iz Lukavca, ali pa da se usmeri na cenejši, toda z valutnega stališča zahtevnejši dovoz iz uvoza. Ker dejanski stroški prevoza še niso izračunani, bi bilo še prežgodaj trditi, da bodo ekonomske tarife višje od sedanjih. Navzoči so menili, da bo treba, v kolikor bi se stroški za dovoz surovin povečali, in

strumenti urediti odnos, ali pa to uravnati pri cenah končnih izdelkov, za katere je predvideno, da bodo prevozniki stroški manjši.

Na posvetu so obravnavali tudi medsebojne odnose železnice in železarn kot največjega uporabnika železniških transportnih uslug v Sloveniji. Medsebojne odnose ureja posebna pogodba, v kateri je razkladalni rok večji za štiri ure kot za ostale uporabnike. V tem času je treba namreč z lastnimi prometnimi sredstvi vagon razvoziti, stehitati, jih dostaviti, tarirati in vrniti železniški postaji. Leta 1960 postavljen rok osem ur je bil tehnično nevzdržen. Zato je bila 1963. leta sklenjena pogodba z rokom vračanja v desetih urah. Za 45 milijonov manj plačanega pavšala za pokvarjene vozove je železarna v letu 1963 predala na prevoz železnici 1470 vagonov, kar je zneslo okoli 51 milijonov dinarjev. Ob veliki stiski za vagon v preteklem letu so bile za skrajšanje razkladalnega roka uvedene posebne premije, ki so pripomogle, da vse leto ni prišlo, razen pri apnu, do zastojev voz. Zaradi odprave tudi tega specifičnega problema so se zastopniki ŽTP obvezali, da bodo v Kresnice dnevno dostavljali vagon po potrebah železarn in jih zanesljivo vsak dan sproti dobavljali s posebnim direktnim vlakom. Za dovoz rude bodo strokovnjaki obeh podjetij proučili možnost nabave specialnih voz čim večje nosilnosti.

Ker so taki razgovori obojestransko koristni, si jih želimo tudi v prihodnje, da bo sodelovanje čim boljše.

ŽELEZAR

JESENICE, 8. FEBRUARJA 1964

ST. 6/VI.

Premije za razložene vagon

Za hitro razkladanje vagonov so bile za vsak vagon, ki je bil dostavljen, razložen in vrnjen železnici, na rudnem dvoru in Javorniku v petih urah, v tovarni pa v sedmih urah, obratom, ki to delo opravljajo, dodeljene naslednje premije:

	julij	avg.	sep.	okt.	nov.	dec.	skupno
martinarna	74.550	97.300	127.050	120.750	70.450	119.000	618.100
transport	45.150	73.150	68.250	59.850	57.400	38.150	341.950
generatorji Jesenice	54.600	58.450	45.150	38.150	26.250	43.750	266.350
generatorji Javornik	46.060	37.520	25.900	39.760	49.280	43.680	242.200
hladna valjarna	3.500	2.450	1.050	7.350	9.450	1.750	25.550
UOS-EE upravne službe	3.850	1.050	5.950	2.450	—	700	14.000
UOS-EE Javornik	1.400	700	—	—	—	—	2.100
jeklovlek	350	—	—	—	—	—	350
visoke peči	227.150	243.250	279.050	255.500	150.850	163.450	1.419.250
lahka proga	17.500	10.640	—	24.500	—	—	52.640
odprema Javornik	140	—	—	—	140	—	280
gradbeni oddelek Javornik	4.420	—	—	—	—	—	4.420
promet	203.430	224.970	281.070	235.170	175.980	183.420	1.304.040
strugarna valjev	—	420	—	420	280	—	1.120
meh. del. Jesenice	—	—	350	—	—	—	350
valjarna 1300	—	—	3.080	—	—	—	3.080
valjarna 2400	—	—	—	37.520	17.500	17.500	55.020
SKUPAJ	678.100	749.900	936.900	783.900	586.600	611.400	4.346.800

Proizvodnja v letu 1963 v ekonomski enoti plavž

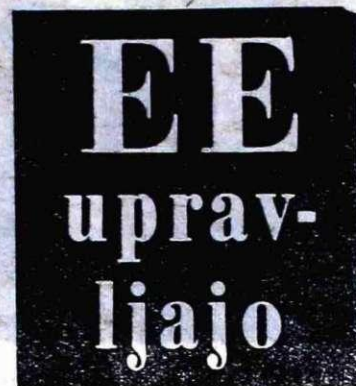
Delavski svet EE visoke peči je razpravljal o letnem poročilu za leto 1963. Obravnavali smo le tehnično poročilo o proizvodnji.

Zvedeli smo, da smo v letu 1963 delali slabše kot v letu 1962. Kot opravičilo lahko smatramo, da smo imeli nepredviden remont, ki je bil časovno tudi precej daljši kot normalno. Zaradi tega smo tudi slabše izkoristili koledarski čas in dosegli manjšo proizvodnjo. Poleg tega smo v preteklem letu imeli precej težav s surovinami, posebno v pogledu kvalitete. Analiza vseh rud, ki smo jih uporabili, kaže upadanje vsebnosti telesa in pa zelo velika nihanja % posameznih komponent rude. Poleg nihanja % Fe so bili tudi zelo različni

% kremena in apnenca. Delo s takimi rudami v pečeh je zelo težko in moramo stalno spreminjati sestav vložka za peči in nam tudi kvaliteta grodlja stalno niha. V kolikor bi imeli na razpolago večji rudni dvor, na katerem bi lahko izenačevali vsip, bi bilo naše delo veliko lažje. Z mehanizacijo nakladanja v rudnikih dobimo tudi vedno več drobne rude, ker pa je naša aglomeracija stara in ne more predelati vse drobne rude, moramo zakladati v peč več drobiža, ki nam povzroča v peči nasedline. Le-te moramo odstranjevati s čistilnimi vsi-

pi ali pa razstreljevati. Drobna ruda vsebuje tudi manj železa, zato imamo tudi zelo reven aglomerat.

Obravnavali smo tudi delo posameznih oddelkov v naši



enoti, izkoriščanje koledarskega časa in njihovo proizvodnjo na osnovi postavljenih planov. Ker finančno poročilo še ni izdelano, bomo na naslednji seji obravnavali proizvodnjo s finančnega stališča.

Da bi bil kolektiv bolj seznanjen s predvideno rekonstrukcijo, je delavski svet EE povabil inž. Golca z uprave osnovnih sredstev, da nam je na kratko obrazložil glavne teze rekonstrukcije. Člani so mu pozorno sledili in postavljali vprašanja. Vsem pa je jasno, da v kolikor hočemo delati ekonomsko, je predvidena rekonstrukcija nujna. Samo vse naprave, preden se odločimo za nabavo, moramo dobro preštudirati, da ne bomo potem imeli nepotrebnih težav. Na koncu smo obravnavali tudi vprašanje, kako naj razdelimo denar, ki smo ga dobili na račun znanih stojnin in ga lahko uporabimo za osebne dohodke. Sklenili smo, da ga bomo vrnili kot akontacijo za najeto posojilo.

Stane Torkar

Odprto pismo uredništvu „Železarja“

Osebnost sem zelo zainteresiran za komunalne, finančne, proizvodne in gradbene probleme, ki zadevajo jeseniško komuno, zlasti pa železarno samo. Da bi se čim bolj seznanil s tem, prav rad in pridno prebiram našega »Železarja«. V 4/VI številki je bil objavljen članek »Razvoj jeseniške komune v luči 7-letnega plana. Za nadaljnji razvoj naše komune je sleherni član kolektiva kakor občan mesta Jesenice živo zainteresiran. Ker vem, da več glav več ve, smatram umestno predlagati vašemu cenjenemu listu, da bi mor-da začeli posebno rubriko, v kateri bi dopisniki iz kolektiva izražali aktualne probleme naše komune. Kakor mi je znano, so običajno zbori volivcev, na katerih lahko občani iznesejo svoja mišljenja in pripombe, slabo obiskani. Verjetno je vzrok tudi v tem, da je marsikak predlog, ki je bil na takem zboru iznešen, ostal le v zapisniku ali obležal v predalih občine. Pogostokrat so sprejeti sklepi in odločbe mimo želja, zahtev in volje naših občanov. Da bi to pomanjkljivost odpravili in ker komuna Jesenice nima svojega tedenskega časopisa, mislim, da bi bilo koristno, če bi uredniški odbor osvojil ta predlog.

Dovolim si na tem mestu že danes napisati nekaj misli v zvezi s sedemletnim razvojem jeseniške komune, predvsem pa o kulturno-prosvetni in športni dejavnosti. Že pisec omenjenega članka ugotavlja, da je že odveč razpravljati o nemogočih razmerah, ki vladajo v tem pogledu v naši komuni, ker smo praktično brez dvoran in prostorov. Manjkajo nam klubski prostori, čitalnica, prostori za množične sestanke, za prirejanje veselice in primerne kino dvorane. Pisec predlaga, da bi predvsem zgradili in preuredili sedanji

Titov dom, in sicer predvsem zaradi ustrezne lokacije. Po mojem osebnem mnenju bi predlagal ne samo, da preuredimo Titov dom v ustrezno sodobno urejen hram kulture za gledališče, lutkovno gledališče, glasbeno šolo ter drugo, temveč predvsem, da najdemo primerna finančna sredstva za dograditev doma »Partizan«, ki ima ustrezno lego v kulturnem središču mesta samega. Današnji dom »Partizan«, nekdanji Sokolski dom, ki služi predvsem fizikulturnikom in planinskemu društvu, je bil grajen za časa stare Jugoslavije. Žal, zaradi pomanjkanja finančnih sredstev ni bil dograjen. Menim, da bi lahko z betonsko ploščo pokrijli današnjo telovadnico, ki bi bila namenjena edino le telovadbi, v nadzidku stavbe pa bi lahko uredili prostore za seje in veselice z vsemi pritliklinami, pa tudi kino dvorano. V primeru, da le-te ne bi mogli vključiti v nadzidavo sedanje stavbe, bi bila za novo primerna lokacija za fizikulturnim domom; na dvorišču in tudi na sosednji parceli je dovolj prostora za gradnjo take dvorane. Na Jesenicah imamo že itak skoraj dokončno urejene fizikulturne prostore Podmežaklo, tako da je današnji prostor za fizikulturnim domom slabo izkoriščen le nekaj mesecev poleti, ko mladina telovadi na prostem.

Menim, da naj bi urbanisti razmišljali o opisanem predlogu zlasti zato, ker je problem prostorov na Jesenicah izredno težak in pereč, nič manj pa ni pereče in aktualno vprašanje nove kino dvorane in drugih sodobnih kulturnih prostorov, do katerih ima tudi naš delovni človek na Jesenicah prav take pravice kakor ljudje v ostalih mestih v Sloveniji.

Dr. Milan Čeh

Operativni plan januarju izpolnjen s 103,2 odstotka

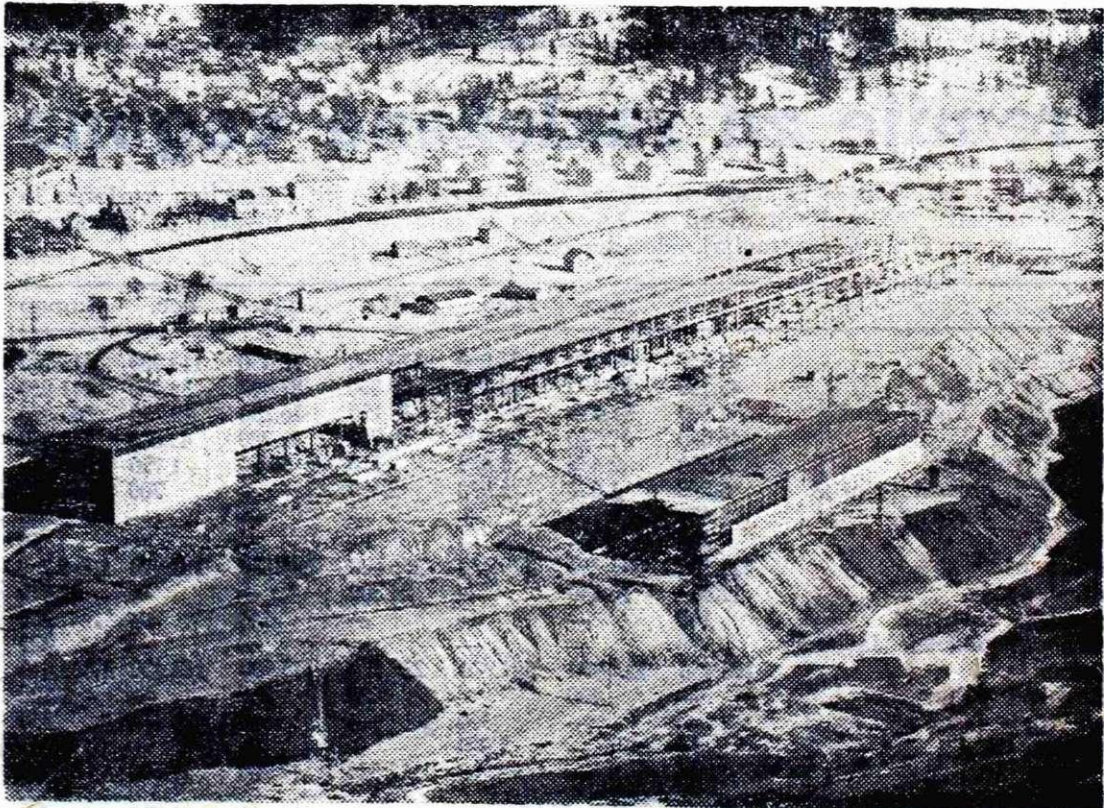
Ekonomska enota	Izpolnitev oper. plana skupna proizvodnja %
Plavž	98.5
Martinarna	103.5
Elektropeč	96.4
Livarne	96.6
Opekarna	101.4
Topilnice	101.7
Težka proga	106.4
Labke proge	103.5
Žična valjarna	108.4
Valjarna 2400	104.6
Valjarna 1300	109.6
Jeklovlek	102.3
Valjarne	106.1
Hladna valjarna	97.6
Žičarna	95.4
Žebljarna	96.3
Cevarna	110.9
Elektrodni oddelek	98.1
Predelovalni obrati	98.3
ZELEZARNA	103.2

Železarna Jesenice je izpolnila operativni plan skupne proizvodnje za januar s 103.2 odst. Finančni načrt ni bil izpolnjen in sicer zaradi izpada električne energije, pomanjkanja delovne sile, žveplene kisline in delno zaradi prehoda izračunavanja odpreme proizvodnje na IBM sistem.

Ekonomska enota topilnic je presegla plan skupne proizvodnje za 1.7 odst. Plana niso izpolnili: plavž zaradi izdelave kvalitetnega grodlja na račun količine, kar se je tudi poznalo pri izvrševanju asortimenta jekla v martinarni. Elektro peč je imela zaradi izpada el. energije okrog 250 ton manj proizvodnje. Izven obratovanja je bila peč I. 116 ur in peč II. 100 ur. Odliča je bila tudi nova kvaliteta 10 Cr Al 13. Livarna pa ni izpolnila plana zaradi kompliciranih odlitkov v različnih težah. V martinarni so imeli v začetku meseca težave z grodljem, pozneje pa delno zaradi pomanjkanja mazuta za kurjenje peči.

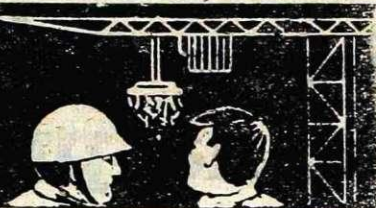
Ekonomska enota valjarn je presegla plan skupne proizvodnje in to za 6.1 odst. Plan so izpolnili vsi obrati. Na težki progi so dne 26. jan. 1964 dosegli nov rekord proizvodnje (neto teža) 618.3 tone. Skoraj v vseh obratih je bil izpad proizvodnje zaradi pomanjkanja električne energije. V obratu Javornik I., v čistilnici gredic niso imeli dovolj delavcev. V valjarni 1300 so imeli težave z žvepleno kislino.

V ekonomski enoti predelovalnih obratov so plan skupne proizvodnje izpolnili samo z 98.3 odst. V tej enoti je edino cevarna izpolnila planirano proizvodnjo. V žebljarni ni bil izpolnjen plan pri proizvodnji vzmeti in bodeče žice, v elektrodnem oddelku zaradi pomanjkanja gole žice za avtogensko žico, v žičarni hladni valjarni pa zaradi izpada el. energije, pomanjkanja žičarjev in pomanjkanja žveplene kisline.



Nove valjarne »Bela« — to not z drugega zornega kota

Nesreče



VALJARNE JAVORNIK I

Anton Pene, ogrevallec pri peči na srednji progi. Pri valjanju platin na težki progi na univerzalnem ogrodju je platino zavilo preko odvodnega žleba v smeri strojne peči, pri čemer je zbila ponesrečenca, ki si je opeknel roko in nogo. Vzrok: trd material.

Rado Dejanović, ravnaletc, je vtikal okroglo palico v stroj. Le-ta je zaradi ukrivljenosti zamahnila in udarila ponesrečenca na levi kolk. Vzrok: premalo previdnosti pri takem materialu.

Slavka Milovanoviča, pomočnica pri progi, je pri metanju zanke iz odvodnega korita le-ta zadela v obraz in se je opeknel. Vzrok: neprevidnost pri delu.

ŽIČNA VALJARNA

Matiji Kajfežu, vodji adjuštaže, je pri nakladanju gredic na voz padla gredica na nogo, ker niso bile dobro povezane. Vzrok: slabo zvezani svežnji.

Leopold Avguštin, I. valjavec, je uravnaval ingote z vzvodnim drogom. Ingot se je prevrnil in mu zbil vzvodni drog tako, da mu je padel na nogo in mu jo poškodoval. Vzrok: tesen prostor in nevarno delo.

PREDELOVALNI OBRATI HLADNA VALJARNA — ŽIČARNA

Alojzu Kovaču, žičarju na starem grobem vleku v žičarni, je pri ravnanju vilic za odvijalni bobn spodrsnilo. Padel je s hrbtom na podstavek lužilnega sidra in zlomil levo nogo v kolku.

STROJNO-ENERGETSKI OBRATI VZDRŽEVANJE JAVORNIKA

Vladimir Potočnik, instalater v instalacijski delavnici na Javorniku, si je pri zalivanju spojke odtočnih cevi z vrelin bitumenom opeknel prsta, ker je neprimerno držal lijak. Vzrok: lastna neprevidnost.

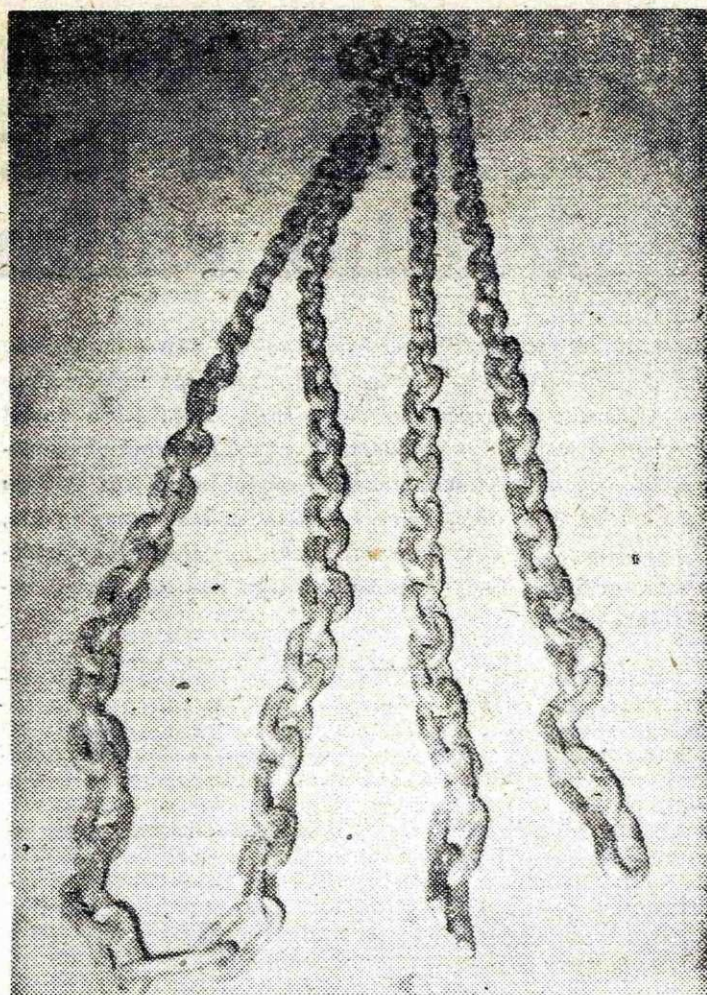
Ivanu Srebrnjaku, ključavničarju žerjavne skupine na Javorniku, je med zabijanjem ležaja v tekalno kolo žerjava odletel drobec v prst leve roke. Vzrok: slabo vzdrževano orodje.

ENERGIJA

Vincenc Andervald, strojnik vodarne v toplotni energiji, je šel po gradbišču novega parnega kotla. Ko se je bližal delovodji, je padel v odprtino. Vzrok: lastna neprevidnost.

PROMET

Asim Jušič, premikač na prometu, je hotel med tekom obrniti kretnico. Z nogo je zadel v kos na tleh ležečega grodlja ter se poškodoval. Vzrok: slabo vzdrževane premikalne steze in slaba razsvetljava.



Vsaka obesna veriga je toliko močna, kolikor so močni posamezni členi. V primeru, da z obesno verigo zapenjamo pretežno verigo, se členi odtrgajo in nesreča je tu.

Na šolah ŽIC ocenjevanje najstrožje

V okviru Železarskega izobraževalnega centra delujejo: poklicna šola z 256 učenci, redna tehniška srednja šola s 65 učenci in večerni oddelek tehniške srednje šole s 40 slušatelji. Na šolah poučuje 12 rednih in nad 30 honorarnih predavateljev ter učitelji praktičnega pouka oz. inštruktorji.

Kakor poklicna, mora tudi tehnična srednja šola sprejemati kandidate, ki so zaključili osnovno šolo s slabšim uspehom in takih, ki bi zaključili osnovno šolo z odličnim uspehom, sploh ni. Slab izbor učencev je prav gotovo eden od razlogov, da učni uspehi tudi ob polletju letošnjega šolskega leta niso bili zadovoljivi, saj je bila srednja ocena med vsemi šolami v jeseniški občini najnižja, in sicer na poklicni 2,88, na redni tehniški 2,80 in na večerni tehniški 2,75. Na ostalih šolah druge stopnje, na gimnaziji in strokovnih šolah pa je bil dosežen naslednji srednji uspeh: na šoli za zdravstvene delavce, ki jo obiskuje 62 učenk — 3,41, na gospodinjstvem oddelku blejske gostinske šole s 46 učenkami — 3,27, na jeseniški gimnaziji s 379 dijaki — 2,98. Srednja ocena vseh šol druge stopnje, ki jih obiskuje 848 učencev, je bila 3,01.

Boljše uspehe so dosegle osnovne šole, katerih srednja ocena ob polletju je bila 3,17, obiskuje pa jih 3.443 učencev. Rang lista osnovnih šol po doseženih srednjih ocenah ob polletju je naslednja: Dovje 3,51, Žirovnica 3,48, »Prežihov Voranc« Jesenice 3,18, »Tone Čufar« Jesenice 3,25, Koroška Bela 3,08, Kranjska gora 3,01, Gozd 3,8, Rateče 3,6 in posebna šola Jesenice 2,6. Pregled polletnih ocen da misliti, da ocenjevanje na šolah ni bilo enotno, da so kriteriji različni in bo k temu nedvomno seminar, ki ga je organiziral Zavod za prosvetno pedagoško službo v letošnjih polletnih počitnicah za vse prosvetne delavce, dokaj prišpeval.

P. U.

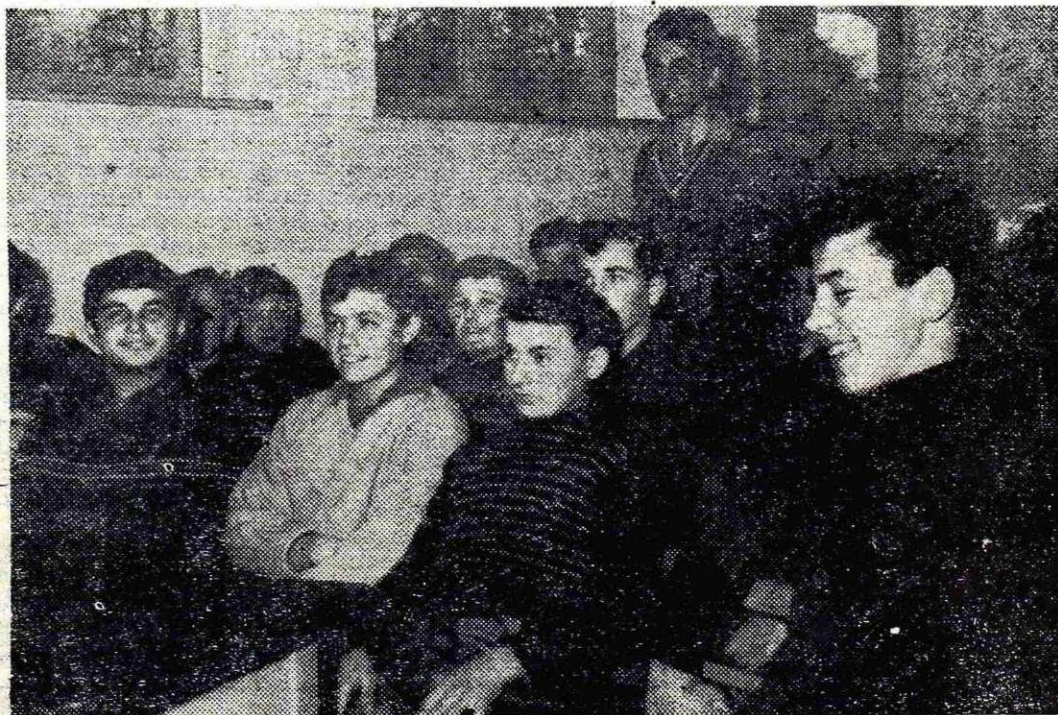
V TOREK ZABAVNA PUSTNA PRIREDITEV

Drsalno-kotalkarski klub na Jesenicah organizira v torek 11. februarja

zabavno pustno prireditev

Najprej bo na sporedu povorka od železniške postaje do umetnega drsališča pod Mežakljo, kjer bodo drsalci, humoristi Grega, Frenk in Mandič ter pihalni orkester Svobode Jesenice izvajali zanimiv pustni program na ledu.

Drsalno-kotalkarski klub vabi prebivalce mesta Jesenic in okolice ter vse, ki se zanimajo za drsalni šport, da si ogledajo zanimivo prireditev.



Na strokovnih šolah ŽIC je bilo ocenjevanje najstrožje. Na sliki: učenci poklicne šole

Toma Brejca ni več

V četrtek so v Ljubljani pokopali proletarca, komunisto, člana CK ZKS Toma Brejca.

Tomo Brejca, rojen leta 1904 v Spodnjih Novakih nad Cerknem, je bil že pred vojno vedno v prvih vrstah borcev za pravice delavskega razreda. To je bil človek, ki je živel za vse lepo, kar naj ima napredna družba. Bil je vedno med tistimi, ki so vdanost delali za napredne ideje. Kot borec za pravice delavskega razreda je bil večkrat zaprt in celo izgnan.

Po treh letih izgnanstva, živel je v Franciji, se je vrnil v domovino. Že prekaljenega ga je našlo najhujše obdobje — okupacija. Postal je član PK KPS za Gorenjsko in se udeležil partijske konference na Jelovici, na kateri so bili sprejeti sklepi o začetku organizirane vstaje proti okupatorju. Pozneje v letu 1942 je postal sekretar PK KPS za Slovensko Primorje. Vse njegovo delo v tem času je bilo povezano s politično rastjo partizanskega gibanja na omenjenih področjih.

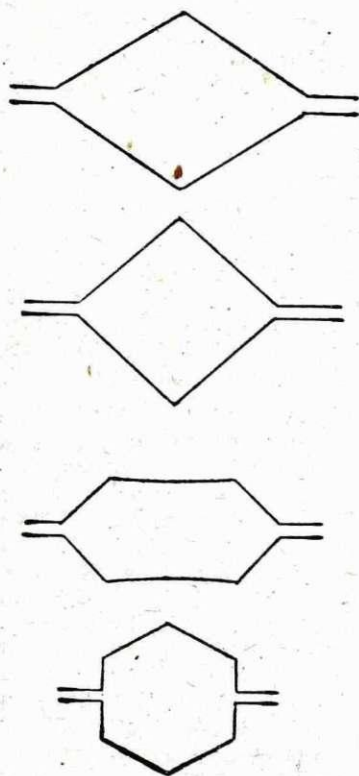
Po zmagi je še s toliko večjo voljo in veseljem delal za rast nove Jugoslavije. Bil je več let vodilni funkcionar sindikatov Jugoslavije, minister v vladi LR Slovenije, poslanec in na koncu generalni direktor državnega zavoda za socialno zavarovanje Jugoslavije.

Nemogoče je v teh skromnih besedah opisati njegovo dejavnost, njegovo življenje in vse, kar je storil za našo skupno stvar. Njegovi naporu so rodili sadove, ki sproti poganjajo novo rast. Toma Brejca ni več. Z njim smo izgubili neizprosnega revolucionarja in človeško toplega tovariša, ki se ga bomo z velikim spoštovanjem vedno spominjali.

Nekatere posebnosti pri valjanju šestkotnega jekla na progi 450 mm v profilni valjarni na Javorniku

Ze pred leti je zaradi poostrenih zahtev naročnikov glede na kvaliteto izdelave, toleranc in površinskega izgleda hladno vlečenega in vroče valjanega šestkotnega jekla nastal v profilni valjarni na Javorniku problem previsokega izmečka zaradi valjarskih napak. V obdobju od leta 1960 do leta 1963 je bilo od količine kvalitetnega šestkotnega jekla, namenjenega za nadaljnjo predelavo z vlečenjem v jeklovleku, približno 20 % izmečka, od tega polovico zaradi valjarskih napak.

Vodstvo valjarn si močno prizadeva, da odkrije vzroke takega stanja oziroma skuša napake odstraniti. Med ostalimi ukrepi je bila izdelana tudi natančna preiskava obstoječe kalibracijske vrste. Kontrolirana je bila stopnja redukcije, stiski in odvzemi oziroma pravilnost kontur oblikovalnih in končnih kalibrov.



Slika 1

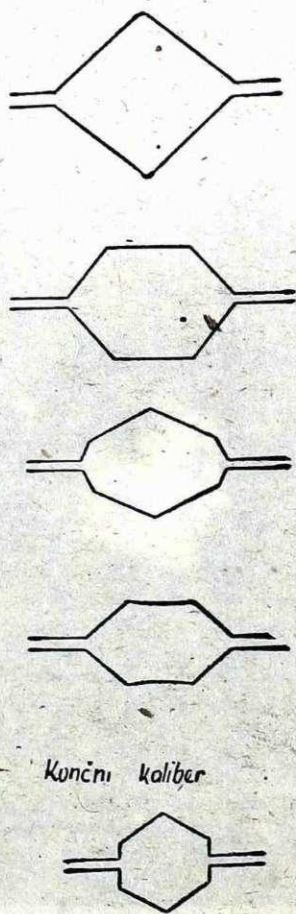
Iz rezultatov preiskave je razvidno, da je sedanja kalibracijska vrsta (sl. 1) za valjanje šestkotnega jekla primerna le za mehkejša, to je masovna jekla, ki niso občutljiva za nastanek površinskih napak.

Sedanji program valjanja pa predvideva tudi valjanje kvalitetnega, celo visoko legiranega jekla v šestkotno obliko. Zato zaradi neenakomernih stiskov in premajhnega števila pripravljalnih kalibrov nastanejo različne površinske napake. Najpogostejše nastaja zaradi prevelikega prostega širjenja zagubanost. Ta napaka je za jeklovlek izredno pomembna, ker se zaradi dednosti pojavi na kosu tudi po vlečenju.

Pozitivna lastnost sedanje kalibracijske vrste pa je

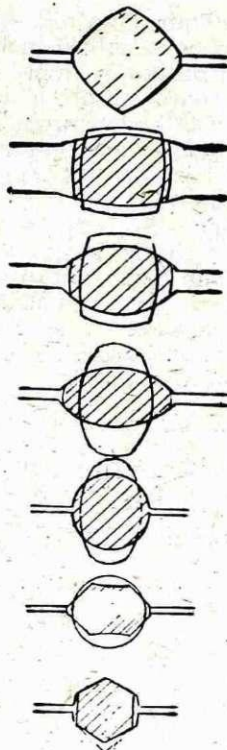
možnost izdelave ostrih robov šestkotnega preseka valjanca s tremi, oziroma z večje dimenzije samo s štirimi oblikovalnimi prevleki. Simetričnost in ostrina robov je pomembna samo za zunanje naročnike vroče valjanega šestkotnega jekla. Ker naše podjetje dobavlja šestkotno jeklo v vročem in hladno vlečenem stanju, je nastalo vprašanje, kako popraviti oziroma kakšno kalibracijsko vrsto bi uporabili za zagotovitev, na eni strani zahtevam jeklovleka, ki želi vroče valjano jeklo predvsem brez površinskih napak, na drugi strani pa zunanjim naročnikom, ki želijo šestkotno jeklo z ostrimi robovi in točnimi dimenzijami.

V valjarnah v inozemstvu, kjer valjajo šestkotno jeklo, so na ta problem naleteli že pred desetletjem. Rešitev so našli v dveh medsebojno popolnoma različnih kalibracijskih vrstah (sl. 2 in 3).



Končni kaliber

Slika 2



Slika 3

Valjanje po prvi kalibracijski vrsti omogoča valjanje šestkotnega profila s čim bolj ostrimi robovi. Za preobrazbo kvadratne oblike valjanca v šestkotno so potrebni štirje oblikovalni kalibri. Karakteristično obliko ima predzadnji kaliber, ki je dejansko razpotežen šestkotnik z dvema konkavnima stranicama. Tretji kaliber pred zadnjim je zelo podoben predzadnjemu, vendar z nepravno obliko. Končni kaliber šestkotnega profila mora biti širši od valjanca v končnem prevleku. Ta kalibracijska vrsta je bolj uporabljena v ZDA in daje dobre rezultate v pogledu oblik končnega profila.

Catterall in Barry sta uvedla novo metodo valjanja z uporabo pripravljalnih ovalnih in okroglega profila (sl. 3). Dosegla sta večjo homogenost valjanca brez posledic zagubanosti na površini. Slaba stran te kalibracijske vrste so neostri robovi končnega šestkotnega preseka. Taka kalibracijska vrsta je v uporabi v Nemčiji za valjanje kvalitetnih jekel, namenjenih za nadaljnjo predelavo potom vlečenja.

Navedeni izsledki so bili upoštevani tudi pri analiziranju kalibracije na progi 450. Najboljša rešitev tega problema bi bila v uvedbi še ene kalibracijske vrste za valjanje kvalitetnih jekel, namenjenih za hladno vlečenje. Seveda je ta rešitev tudi najdražja ter spričo takratnih naročil šestkotnega jekla v hladno vlečenem stanju ekonomsko neupravičena.

Nova kalibracijska vrsta zahteva nove valje na štirih

ogrodjih in posebno pomožno armaturo za vodenje valjanca. Danes se je stanje v tem pogledu že nekoliko spremenilo. Količine šestkotnega jekla za hladno predelavo z vlečenjem se povečujejo, na drugi strani pa stremimo k specializaciji izdelkov. Srednja proga 450 naj bi valjala šestkotno kvalitetno jeklo samo za nadaljnjo predelavo v jeklovleku. S tem pa ponovno nastaja vprašanje upravičenosti spremembe kalibracijske vrste.

Ob izdelavi analize je bilo sklenjeno, da kalibracijska vrsta ostane nespremenjena. Popravljeni so bila le nekatera mesta, ki lahko vplivajo na nastanek površinskih napak.

Za dimenzijsko območje od 24 do 45 mm-so prej za končni vtik uporabljali 3 kompletne dvojke valjev. Za vsako za mm oziroma celo za pol mm spremenjeno dimenzijo so uporabljali poseben kaliber. Vertikalne stranice kalibrov niso bile nagnjene.

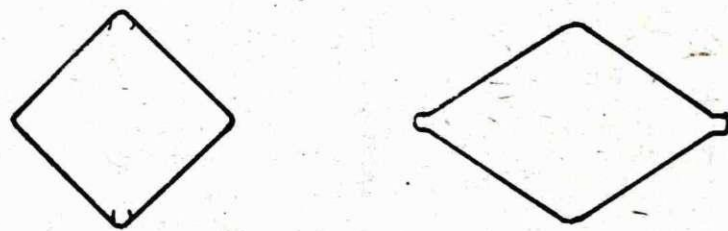
Predloženo je bilo, da bi za dimenzijsko območje od 25 do 45 mm izdelali načrt za dva kompleta valjev s spremenjenimi kalibri. Zaradi prostega širjenja v zadnjem prevleku so bili kalibri razširjeni in poplitveni. V enem kalibru valjamo več dimenzij šestkotnega jekla. Število kalibrov je zato manj-

zaradi večje možnosti izkoriščanja vseh kalibrov. Število menjav, posebno število prestavljanj je prav tako manjše. Valjanje poteka točno po programu brez zaostajanja naročil zaradi morebitnih slepih kalibrov.

Vendar je po drugi strani z večjo širino končnih kalibrov in večjim razporom med valji dana možnost gostejšega pojava napak na valjancu. To pomeni, da mora biti vodilni valjavec bolj pozoren pri valjanju, da pravočasno opazi nastalo napako.

Ob zadnjem valjanju šestkotnega jekla je bilo šele naknadno ugotovljeno, da stranice šestkotnega preseka niso enake. Ta napaka je posledica nepravilne nastavitve valjev ali dovodk. Pri valjanju po starem bi vodilni valjavec napako z lahkoto odkril, ker bi nastopil zaradi ozkega kalibra in navpičnih stranicah valjanca šiv. Pri novih kalibrih omenjeno napako lahko odkrije le z merjenjem širine in ramen valjanca.

Ob tej priložnosti naj opozorim tudi na napako pri valjanju, ki predvsem vpliva na nastanek zagubanosti in plitve zavaljanosti kvalitetnih jekel in ki se še danes pri nas zelo pogosto dogaja. To je prepolnost kaliber. Do izraza pride predvsem pri rombu (sl. 4) in ovalu.



Slika 4

še. Ker je delovna dolžina valja ostala enaka, se je število enakih kalibrov podvojilo. Možnost valjanja ene dimenzije se je povečala za štirikrat proti prejšnjemu številu, število prestavljanj pa je manjše.

Vertikalne stranice kalibrov so sedaj nagnjene 4%. S tem preprečimo prepolnitev kalibra in porušitev obroča med kalibri. Obenem je olajšan iztek valjanca in omogočeno čiščenje (struženje) kalibra brez bojazni za povečanje širine.

Poglejmo, kako smo uspeli zmanjšati zgoraj omenjene napake. Z gotovostjo lahko trdimo, da je obraba valjev na zadnjem ogrođju manjša

Velikokrat pride do te napake namenoma, da valjanec (romb ali oval) v naslednjem prevleku skozi kvadratni kaliber dobro »stoji« v pokončnem položaju. Prepolni šestkotni ovalni kaliber omogoča sicer izdelavo končnega valjanca z ostrim spodnjim in zgornjim robom, vendar je profil največkrat plitvo zavaljan zaradi utiskanja hladnejšega roba na ovalu, skoraj vedno pa je zaguban zaradi prostega širjenja med razpori valjev. Ker sta prav ti dve napaki najnevarnejši za nadaljnjo predelavo jekla z vlečenjem, je naloga valjavcev, da se jih izogibajo.

inž. Stane Sekne

Dopisujte v Železarja

V letu 1963 - doslej največja poraba niklja

Svetovna poraba niklja precej povečala. Najbolj se (pri tem socialistične države niso upoštevane) je dosegla v letu 1963 z 238.000 tonami doslej najvišjo številko. S tem je bila prekoračena tudi zelo visoka poraba 229.500 t v letu 1961, medtem ko je v letu 1962 z 214.500 tonami zaradi znane stagnacije v industriji precej nazadovala.

Poraba niklja se je skoraj v vseh deželah v letu 1963 precej povečala. Najbolj se je povečala poraba v ZDA, ki porabijo daleč največ niklja in na Japonskem. V obeh deželah so porabili v l. 1963 za 14.500 ton niklja več kot v letu 1962.

Iz spodnje tabele je razvidna primerjava porabe niklja v tonah v letih 1961, 1962 in 1963 v nekaterih državah, ki ga porabijo največ.

	1963	1962	1961
ZDA	113.500	106.000	103.500
države zahodno-evropske gospodarske skupnosti	44.500	40.000	45.000
Velika Britanija	29.500	28.500	35.000
Japonska	22.500	15.500	20.000
Švedska	8.000	7.000	9.000
Kanada	6.500	6.000	5.500
ostale države	13.500	11.500	11.500
skupaj	238.000	214.500	229.500

Proizvod. zmogljivosti proizvajalcev niklja, brez Kube, spada tudi Kuba, ki je vsa izvajalcev niklja, brez Kube, podjetja za proizvodnjo niklenicijo na približno 290.000 t lja nacionalizirala. Sedaj celotno, torej okoli 52.000 ton več kot je bila njegova poraba v letu 1963. Od tega odpade okoli 227.000 ton ali 80 % na Kanado, ki ima daleč največje proizvodne zmogljivosti kot vse ostale države.

Med važne proizvajalce bili največje količine niklja: Spodnja tabela nam prikazuje, v kakšne namene so v letih 1961, 1962 in 1963 porabili največje količine niklja:

namen porabe	1963	1962	1961
nerjaveča jekla	73.500	59.000	76.000
galvansko ponikljanje	40.000	37.500	34.500
nikljeve zlitine	34.500	33.500	34.500
z nikljem legirana konstrukcijska jekla	30.500	27.500	31.000
siva in jeklo litina	28.500	27.000	25.000
bakrove zlitine z nikljem	9.500	9.500	9.000
ostalo	21.500	20.500	19.500

Iz tabele vidimo, da porabijo daleč največje količine niklja za razne vrste nerjavečih jekel. Ta poraba se je v primerjavi z letom 1962 povečala za 14.500 ton, istočasno pa ni dosegla porabe v letu 1961, ko je bila še za 2500 ton višja. Za galvansko ponikljanje je bilo v letu 1963 porabljen več niklja kakor v obeh predhodnih letih. Tudi pri konstrukcijskih jeklih, legiranih z nikljem, je poraba v primerjavi z letom 1962 narasla, medtem ko je pri primerjanju z letom 1961 ostala skoraj na isti ravni. Na vseh ostalih področjih se je poraba niklja v letu 1963 povečala ali pa je ostala na isti ravni, nikakor pa se ni znižala.

Za letošnje leto cenijo strokovnjaki, da se bo poraba niklja v primerjavi z letom 1963 spet povečala.

Največji parni kotel v Zahodni Nemčiji

Zahodnonemška družba za proizvodnjo električne energije »Rheinisch Westfälische Elektrizitätswerk AG« iz Essena, je zgradila novo katorično centralo z močjo 300 MW. Paro, ki jo potrebujejo za pogon turbin generatorjev, proizvaja parni kotel, ki je do sedaj največji v Zahodni Nemčiji.

Ta parni kotel lahko proizde vsako uro 1000 ton pare pri največjem dovoljenem pritisku 205 atm in temperaturi 530° C. Visok je 100 metrov in kot gorivo uporabljajo rjav premog, ki ga zmeljejo v posebnih mlinih in nato vpihajo v kurilni prostor. Vseh mlinov je osem in vsak lahko zmelje na uro 77 ton premoga.

Britanska železarska industrija v preteklem letu

V letu 1963 se je stanje britanske železarske industrije v primerjavi z letom 1962 znatno popravilo, saj so britanske železarne izdelale skupno 22,7 milijona ton surovega jekla, kar je za približno 2 milijona ton več kot v letu 1962. Proizvodnja surovega jekla je v preteklem letu začela naraščati v drugem polletju in je dosegla svoj višek v zadnjem četrtletju, kot posledica splošnega naraščanja konjunktura v britanski industriji. Pri tem se je posebno povečala poraba železarskih izdelkov v avtomobilski in ladjedelniški industriji.

Dejansko porabo jekla v Veliki Britaniji cenijo v preteklem letu na 19,9 milijonov ton, kar je za 1 milijon ton več kot v letu 1962. Čeprav se je poraba jekla v preteklem letu povečala, vendar še vedno čutijo v tej državi določeno zadržanost na področju privatnega investiranja, kar ima za posledico manjšo porabo jekla. Pozitiven vpliv pa je imel povečan izvoz različnih britanskih industrijskih izdelkov, ki je narasel v prvem polletju 1963 za 7 odst. v primerjavi z istim obdobjem leta 1962, kar je omogočil zadovoljiv napredek na področju indirektnega izvoza jekla.

Direktni izvoz železarskih izdelkov iz Velike Britanije se je v letu 1963 povečal za 9 odst. v primerjavi z letom 1962. Pri tem je zanimivo, da so opazne znatne spremembe z ozirom na izvozna tržišča. V prvih osmih mesecih preteklega leta je padel izvoz jekla v države britanske skupnosti narodov v primerjavi z istim razdobjem leta 1961 od 41 na 26 odst., medtem ko se je izvoz v evropske dežele povečal od 32 na 52 odst. Od teh 52 odst. izvozijo 12 odst. v socialistične države, kar je zelo visoka številka

in gre predvsem na račun trgovskega sporazuma s Sovjetsko zvezo. Manj ugodna je finančna bilanca britanskega izvoza jekla zaradi tega, ker so cene precej padle.

Zaradi znižanja cen železarskim izdelkom se je v letu 1963 povečal uvoz od 0,98 milijona ton v letu 1962 na 1,40 milijona ton, kar odgovarja povečanju za 40 odst. V tej količini je zajeta tudi količina 400.000 ton, ki so jo uvozili iz Sovjetske zveze za nadaljnje prevajanje v britanskih valjarnah.

Večja proizvodnja surovega jekla v letu 1963 je imela za posledico tudi boljše izkoriščanje zmogljivosti. Na začetku so britanske železarne izkoriščale svoje zmogljivosti komaj 70 odst., v novembru pa že več kot 85 odst. Celotna proizvodna zmogljivost britanske železarske industrije se je v letu 1963 povečala na 29,1 milijona ton od 28,1 milijona ton v letu 1962. Pri tem je že upoštevano dejstvo, da so nekatere stare naprave zaradi prevlelike iztrošenosti in nerentabilnosti v preteklem letu prenehale obratovati. V letošnjem letu upajo britanski železarski gospodarstveniki, da bodo lahko izdelale železrne vsaj 24,9 milijona ton surovega jekla. Pri tem računajo na splošen razvoj konjunktura v britanski industriji v letošnjem letu in to predvsem v prvem polletju, ko bodo predvidoma začele naraščati investicije privatnega sektorja. Prav tako računajo tudi na povečanje izvoza, tako direktnega kakor tudi indirektnega, v obliki različnih industrijskih izdelkov.

Razvoj v prihodnjih mesecih bo pokazal, če se bodo optimistična predvidevanja britanske železarske industrije za leto 1964 tudi uresničila.

tehnični fejtlen

Južnoameriška država Venezuela je v svojem narodnem gospodarstvu preko 50 % navezana na izvoz nafte. Ker pa predvidevajo, da bodo zmanjale rezerve tega važnega goriva v Venezueli pri enakem tempu izkoriščanja izčrpane v približno 15 letih, postaja vedno bolj nujna izgradnja industrijskih objektov.

Železarska industrija v Venezueli

nja industrije, ki bo omogočila zaposlitev prebivalstva in razvoj narodnega gospodarstva. Poleg tega pomeni tudi vsak manjši zastoj v prodaji nafte na svetovnem tržišču veliko gospodarsko nevarnost za Venezuelo. Ker pa je bilo na področju industrializacije v tej južnoameriški državi do zdaj narejenega bolj malo, skušajo zamujeno nadoknaditi s hitrejšim tempom izgradnje industrijskih objektov.

Pri izgradnji industrije se lahko Venezuela opira po eni strani na svoje zaloge nafte s tem, da gradi objekte za tako imenovano petrokemijo, kjer je osnovna surovina nafta, na drugi strani pa lahko izkorišča kot osnovno surovino bogate zaloge železne rude za izgradnjo železarske industrije.

V Venezueli nakopljejo letno preko 14 milijonov ton kvalitetne železne rude, ki jo le v manjši meri uporabijo doma, v glavnem pa jo izvažajo v Zahodno Evropo, ZDA in na Japonsko.

V zadnjih letih so zgradili v Venezueli novo železarno »Orinoco«, ki ima devet nizkojaških električnih plavžev, štiri SM peči, bluming, valjarno profilov in brezšivnih peči do premera 600 mm. Zmogljivost jeklarne je 750.000 ton SM jekla letno, vendar so zaradi težav, ki so jih imeli ob začetku proizvodnje, izdelali v letu 1963 samo okoli 500.000 ton surovega jekla. Ta železarna še ne obratuje z vsemi obrati, tako da izdelujejo šele nekaj mesecev brezšivne cevi,

medtem ko bodo začeli valjati različne profile in ploščato jeklo šele v letošnjem letu.

Kot agregate za proizvodnjo grodlja so izbrali nizkojaškaste peči zato, ker nimajo na razpolago primerne premoga za proizvodnjo kokska, medtem ko nudi zadostno količino električne energije velika hidrocentrala, zgrajena na reki Rio Caroni. Valjarna brezšivnih cevi krije sedaj velik del potreb industrije nafte po teh izdelkih, ki so jih morali prej v celoti uvažati. Prav tako računajo, da bo ta železarna izdelovala dovolj različnega profilnega jekla, tako da bodo uvoz teh izdelkov železarske industrije v prihodnje zmanjšali na minimum.

Ta železarna je kakor večina železarskih podjetij v Južni Ameriki v lasti države, kar velja tudi za prej omenjeno hidrocentralo. Namen državnih organov je predvsem, da bi čimprej zgradili tako močno železarsko industrijo, ki bi omogočala razvoj tudi ostalih industrijskih dejavnosti, istočasno pa zadovoljila večino domačih potreb po različnih valjanih izdelkih.

Razgovor o problemih v livarni

Doseženi uspehi s prizadevnosti vseh



Izdelava kalupa za »kamelo«. Pri izdelavi kalupa za odlitje »kamele« so uspeli skrajšati predvideno normo za 30 ur.

Uredništvo našega lista je pred dnevi povabilo na kratek razgovor obratovodjo livarne Rada Torkarja, Stanka Pristova, livarja - kaluparja, Mihaela Smoleja, topilca barvne kovine, Alojza Radija, delovodjo in Jožeta Bertonec, proizvodnega asistenta v sivi livarni z namenom, da bi zvedeli kaj več o uspehih pri izpolnjevanju proizvodnih nalog.

V živahnem razgovoru so ugotovili, da ima za dosežene uspehe v minulem letu zasluže sleherni proizvajalec in seveda kolektiv v celoti. Livarji so proizvodni načrt izpolnili že 23. novembra 1963 ter izdelali 12.693,34 ton izdelkov in tako prekoračili oziroma presegli predvideni letni plan za 7,1%. Finančna realizacija je znašala lani 1350 milijonov dinarjev in je bila za 51 milijonov dinarjev

večja kot so predvidevali. Livarji se lahko pohvalijo tudi z uspehi pri zniževanju proizvodnih stroškov. Z boljšo proizvodno disciplino, manjšo porabo materiala, orodja in delno tudi s povečanjem storilnosti na uro in moža so znižali stroške za več kot 80 milijonov dinarjev. Omenimo naj še, da znaša prihranek na materialu 51 milijonov. Doseženi uspehi v minulem letu so za kolektiv, ki šteje 173 članov, zelo razveseljivi. Kot v prejšnjih letih so livarji tudi lani posvečali posebno pozornost kvaliteti.

Uspehi naših livarjev so iz leta v leto večji. Pred desetimi leti, v letu 1953, so izdelali 7108 ton izdelkov, lani pa že 12.693 ton, čeprav je bil stalež zaposlenih delavcev v primerjavi z letom 1953 manjši za 18 ljudi. Udeleženci razgovora so poudarili, da bi bili ob boljših delovnih pogojih uspehi še večji. Napaka je bila tudi v tem, da so bili livarji doslej premalo stimulatивно nagradjeni. Sedaj je v razpravi pravilnik, v katerem bo upoštevana tudi stopnja kompliciranosti odlitka, tako da bo za več opravljenega dela tudi stimulacija večja in pravičnejša.

Tudi v livarnah zelo občutijo pomanjkanje pomožnih delavcev. Da bi ublažili fluktuacijo, poizkušajo uvajati manjše tehnične izboljšave na nekaterih delovnih mestih, predvsem z namenom, da bi olajšali naporno delo. Tako so nabavili peskomet, ki ga uporabljajo za nabijanje peskov v kalupe. Tu so še čistilni stroji in transportni trakovi. Radi bi še izboljšali položaj žerjavovodij s tem, da bi uveljavili izboljševalni predlog našega sodelavca Borisa Kosa in dovajali v kabino žerjava svež zrak. To metodo s pridom uporabljajo že v nekaterih obratih naše železarne in tudi v podjetjih izven tovarne. Livarji pričakujejo, da bo ta izboljšava zelo pomembna in jo priporočajo tudi ostalim ekonomskim enotam, kjer imajo težave zaradi velikih količin prahu. Kolektiv livarne pa ne skrbi samo za izpolnjevanje lastnih proizvodnih nalog, ampak z varjenjem kokil pomaga tudi jeklarni do boljšega učinka. Livarji smatrajo kot veliko pridobitev tudi

kaluparske stroje. Z njimi delo močno pospešujejo, fizično delo pa je olajšano.

Splošna ugotovitev je bila, da je obrat zastarel. Rekonstrukcija livarn zaenkrat še ni predvidena, kar je do neke mere razumljivo, toda upoštevati bo treba zahteve, želje in potrebe, da bi vse tri livarne bile v neposredni bližini. To je dolgoletna želja livarjev, saj se zavedajo, da bi bilo tako še več možnosti za znižanje proizvodnih stroškov.

Ozko grlo predstavlja čistilnica litine, ki je kar na prostem. To je menda edini primer v Jugoslaviji. Pogoji dela za čistilce so zelo težki, še posebej pozimi in v deževnem vremenu, ko so čistilci izpostavljeni vremenskim nepravilnostim ter podhladitvam, ki jih povzroča eksplozija stisnjene zraka v orodjih, s katerimi delajo.

Problem čistilne rešili s tem, vsaj področje žerjava, ker jeklene litine. Kolektiv v Ljubljani, da bo izdelal vso opremo za n. Bela na Beke, njim dovolj vika, livarji prevzeli obveznosti, da ter bodo izdelali litkov, ki h obdelali v Lit. čina odlitke, k delali za šest mesečnih, ne. Doslej so ročili že 0. Svoj prispevek tudi sodelavci mizarne, kiso lavo make, te valjarn Ba.



Tudi to delo morajo opraviti čistilci sive litine. Na sliki jih vidimo pri grobem čiščenju kokil.



Tako je potekal naš razgovor o problematiki livarne.



Strojni kaluparji pri izdelavi livne plošče.



Prevzemanje dela valjčne mize, ki je namenjena

so plod ega kolektiva

Čistilnice bi lahko komplicirano, toda vseeno tem, da bi prekrili dobro napreduje. Maketa tedroje demontažnega meljev za nove valjarne je kjer delajo čistilci pravzaprav dodatna naloga, ker morajo modelni mizarji

litije. tiv ovarne Litostroj izvršiti vse ostale naloge, ki jani je sprejel obvezbo določenem roku

so potrebno strojno Ob zaključku razgovora smo se pomenili še o delu za nove valjarne

Belkem polju. Toda samoupravnih organov v list njihove livarne varni. Delavski svet ekonom-

lj vika, zato so naši ske enote šteje 16 članov, v preveli poleg svojih zadnji mandatni dobi pa so

sti dodatno nalogo imeli 17 sej. Seje pa niso o izdelali 500 ton od-

edina oblika dela; v livarni ki jih bodo pozneje se z uspehom poslužujejo

v Litostroju. Koli- tudi kratkih in koristnih po- itke, ki jih bodo iz-

govorov s sodelavci med ma- i Litostroj, je enaka lico, včasih pa tudi kar na

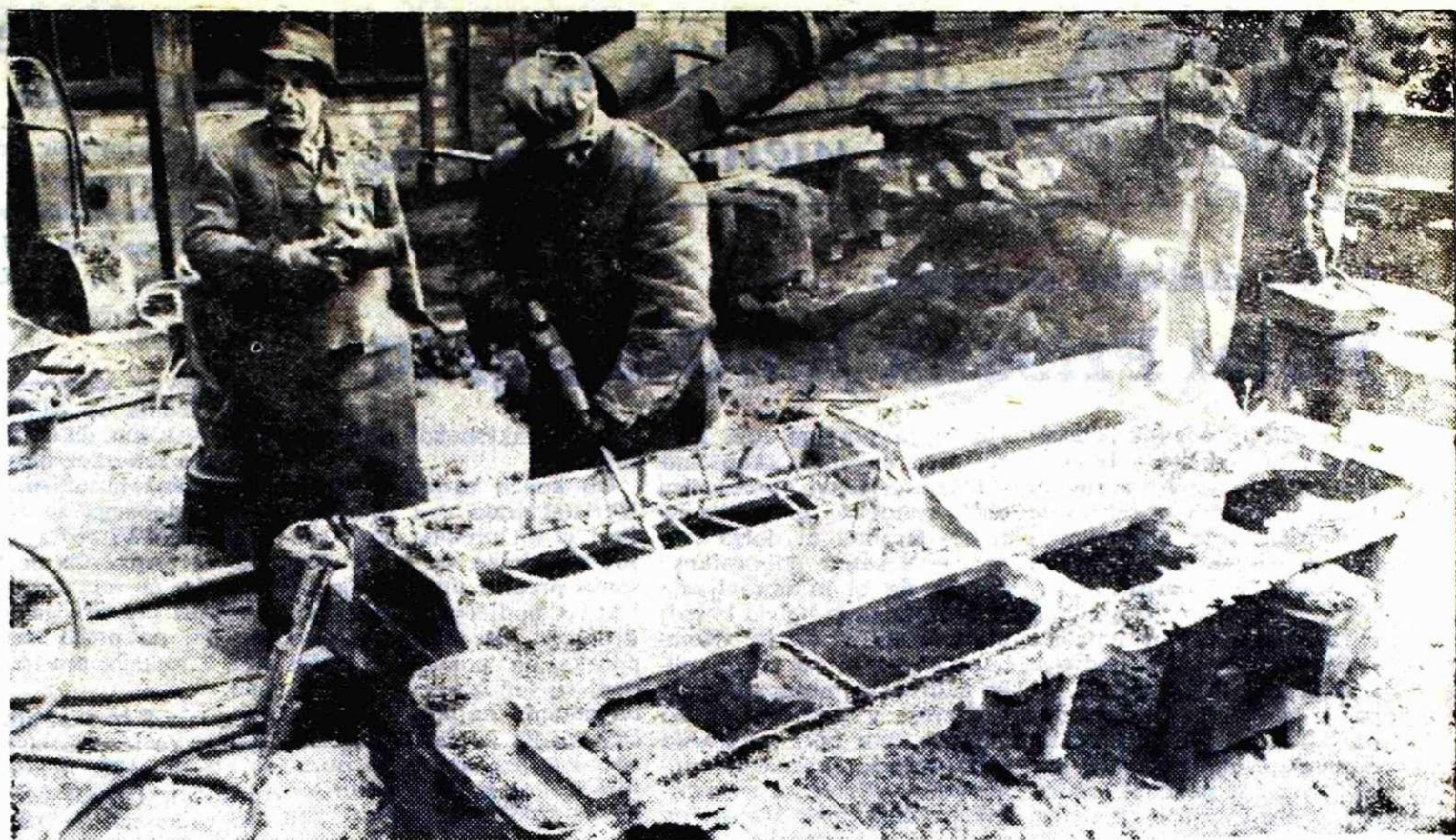
delovnih mestih. V prvem delu sedanje mandatne dobe

le 10 ton odlitkov. so posvetili največ pozornorisevek bodo dali

stj nagrajevanju, ker so ugo- delavci iz modelne tovali, da je prvi pravilnik o

ki so prevzeli izde- nagrajevanju pomanjkljiv, vendar so prav s posredova-

Bel. Delo je zelo njem samoupravnih organov



Čistilci na prostem čistijo jekleno litino. Odlitek bo uporabljen kot separator v novih valjarnah na Belškem polju.

mного problemov že rešili. Samoupravni organi so člane kolektiva nenehno opozarjali na kvaliteto izdelkov ter na osebno prizadevnost posameznih proizvajalcev, ki v livarni prihaja bolj kot v drugih obratih do pravega izraza.

Ob začetku razprave o osnutku novega statuta podjetja se je v livarni sestal aktiv, na katerem so obravnavali teze osnutka novega statuta. Livarji smatrajo, da bi morali vsebino osnutka novega statuta v še večji meri približati neposrednim proizva-

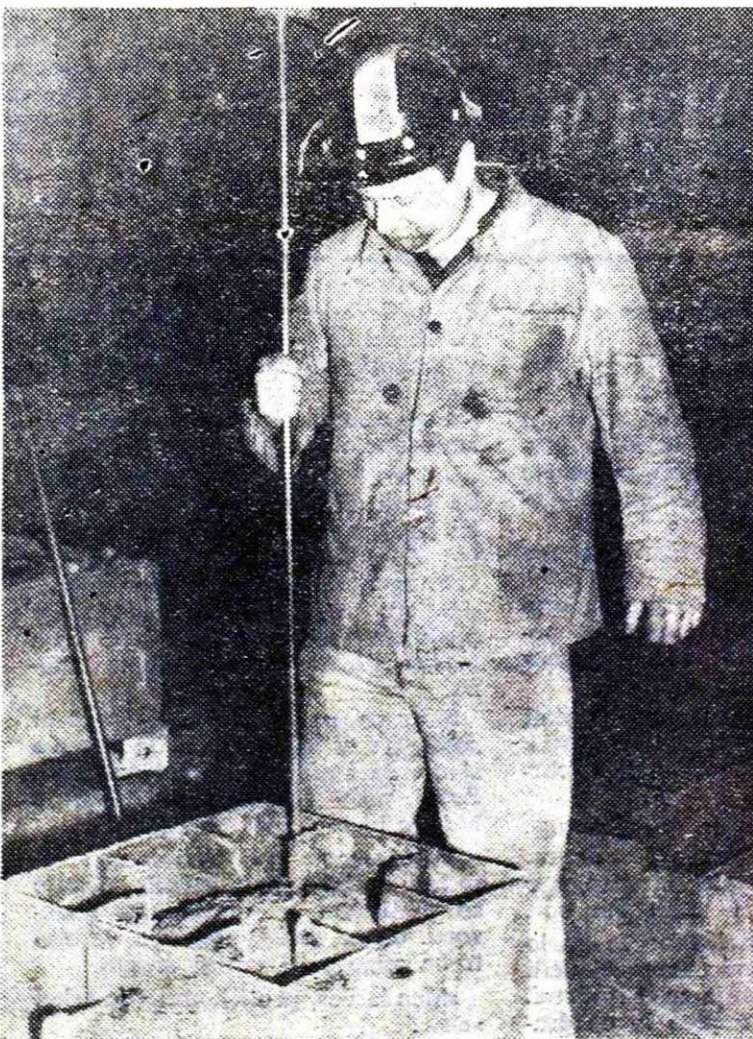
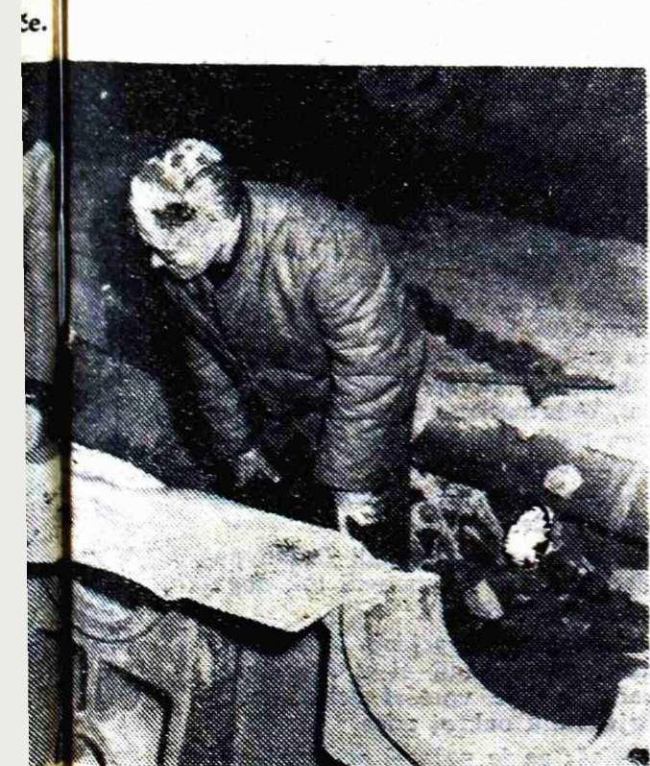
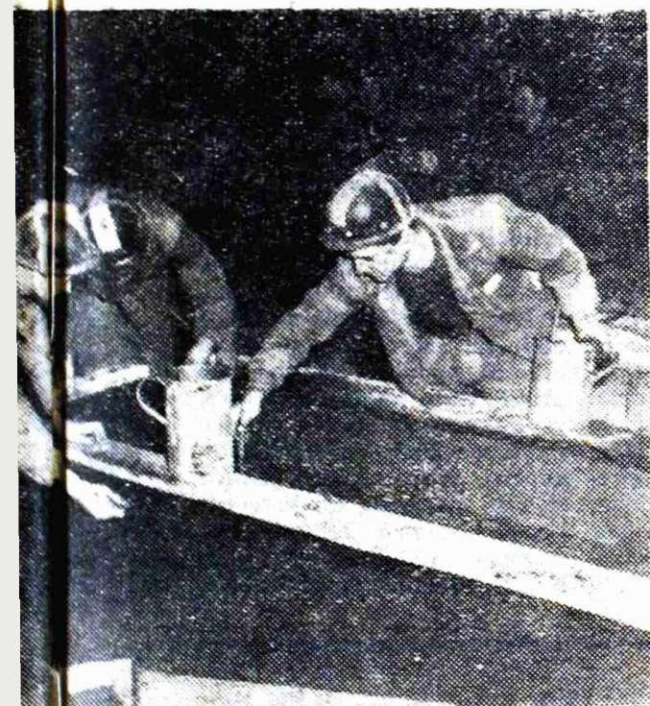
jalcem. Po njihovem mnenju bi moral statut odrediti vse, kar zadeva nadaljnji razvoj podjetja in obrata. Nekoliko čudna se zdi livarjem utemeljitev pripombe, da je livarna vzporedni oziroma stranski obrat, medtem ko je znano, da livarna v mnogih primerih rešuje tudi ključne situacije (sodelovanje pri izgradnji valjarn na Belškem polju, redni remont itd.).

Livarji ugotavljajo, da so prizadevanja pa tudi možnosti livarne premalo upoštevane v primerjavi z nekaterimi drugimi obrati, čeprav livarji

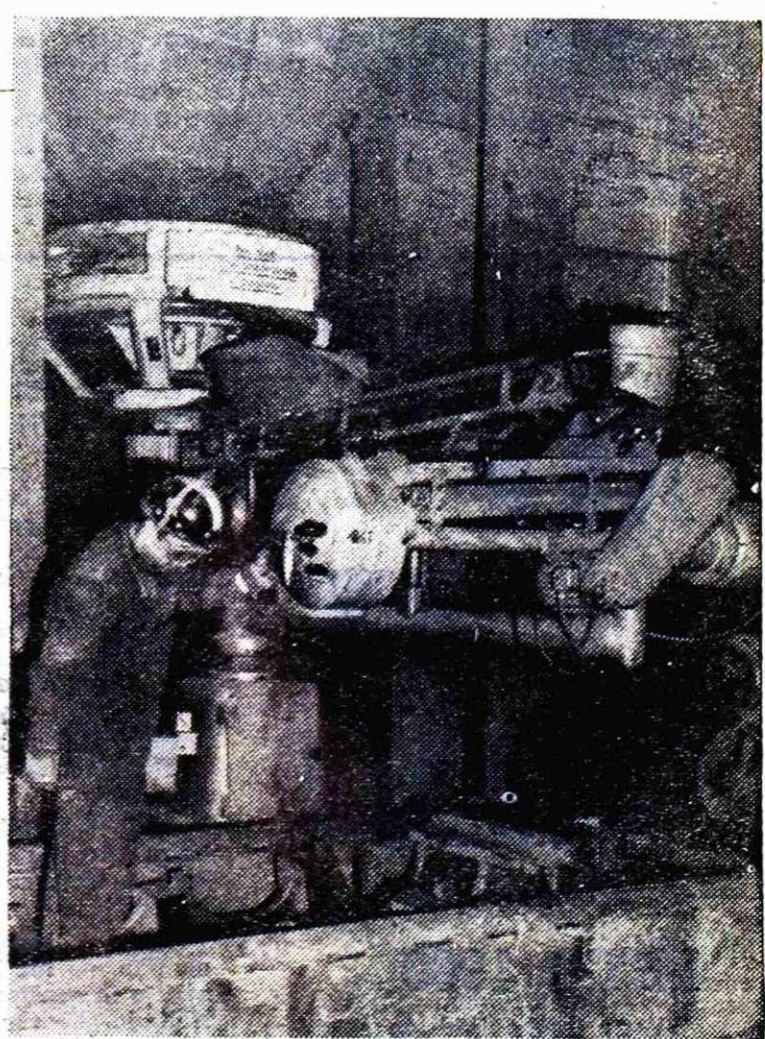
njihove vloge ne podcenjujejo. Predsednik sindikalnega odbora livarne je opozoril na enotnost celotnega kolektiva ob izvajanju humane akcije solidarnosti ob potresu v Skopju. Livarji so posojilo za Skopje vpisali sto odstotno v povprečju nad 10.000 dinarjev in s tem še enkrat pokazali visoko raven človekoljubne in tudi socialistične zavesti.

Razgovor z livarji je torej pokazal, da je bilo minulo leto dokaj uspešno. Seveda so še možnosti za nove uspehe, posebno, če bodo uresni-

čene njihove želje in bodo lahko izvedli nekaj najnужnejših manjših tehničnih izboljšav na delovnih mestih. Zaključimo reportažo z našo slednjo mislijo: Kadarkoli govorimo o livarni, njihovih proizvodnih nalogah, potem ne smemo pozabiti, da tudi livarna s svojimi izdelki lahko veliko prispeva k realizaciji finančnega načrta železarne. To pomeni, da bi morali imeti v katalogu izdelkov naše tovarne še več livarskih izdelkov, za katere vlada vsepovsod veliko zanimanje.



Dosedanji način dela — ročno phanje peska v kalup, ki ga je v zadnjem času uspešno zamenjal peskomet, je naporen in zamuden.



Najmodernejša izdelava kalupa: nabijanje peska s peskometom, ki ga imajo tudi v naši livarni. Na sliki izdelava kalupa za odlitek »dodatne strmine« za plavž.

meljena za valjarno Bela.



JESENIŠKA KOMUNA in njeni problemi

S seje občinske skupščine

Hotel Prisank k »Gorenjki«

Pretekli ponedeljek je imela skupščina občine Jesenice skupno sejo obeh zborov in je med drugim obravnavala tudi vprašanje upravljanja novega modernega hotela »Prisank« v Kranjski gori.

Pred letom dni je prevzelo upravo nad novim hotelom »Prisank« gostinsko podjetje »Alpturist« iz Ljubljane, ki pa je s svojim dosedanjim poslovanjem dokazalo, da ne opravičuje zaupanja, ki mu ga je izkazal nekdanji občinski ljudski odbor Jesenice. Ker je postajalo poslovanje tega hotela z ozirom na težave podjetja »Alpturist« vedno bolj problematično, je delavski svet tega gostinskega podjetja sam uvidel, da je najbolje, če odstopi od pogodbe, s katero je dobil pravico upravljanja nad tem gostinskim objektom. Zato je dne 23. 1. 1964 na svoji seji sprejel odgovarjajoč sklep, ki ga je posredoval organom Občinske skupščine Jesenice.

Na podlagi tega sklepa delavskega sveta »Alpturista« sta svet za gospodarstvo in svet za turizem ter gostinstvo predlagala Občinski skupščini, da naj preda ta hotel v upravljanje jeseniškemu gostinsko-trgovskemu podjetju »Gorenjka«, katerega samoupravni organi so se s tem tudi strinjali. Drugi interesent za prevzem upravljanja nad tem objektom je bilo tudi turistično podjetje »Kompas« iz Ljubljane, vendar sta oba sveta kandidaturi tega podjetja zavrnila in dala prednost domačemu podje-

tju in ta predlog tudi iznesla pred občinsko skupščino.

Po obrazložitvi poročevalca obeh svetov se je razvila izredno živahna in dolga razprava. Nekateri odborniki so menili, da bi za upravljanje tega modernega hotela le bolj odgovarjalo podjetje »Kompas« z ozirom na svoje velike kadrovske možnosti in dobre zveze v tujini in da bo lahko s tem bolj zagotovilo odgovarjajoč promet s tujimi turisti. Drugi so zagovarjali predlog obeh svetov, da naj ta hotel prevzame jeseniško podjetje, ki bo po njihovem mnenju prav tako opravičilo izkazano mu zaupanje. Nekateri odborniki pa so menili, da ne gre pri tem samo za hotel »Prisank« temveč za celoten problem turizma v Kranjski gori oziroma vsej gornjesavski dolini. Predlagano je bilo tudi, da se naj z odločitvijo zaenkrat počaka in skuša zainteresirati večje število podjetij in bi potem upravljanje prepustili tistemu, ki bi ponudilo najugodnejše pogoje.

Med razpravo je bilo izrečeno precej ostrih besed na račun dnevnega tiska, ki vso razpravo o turizmu v gornjesavski dolini ter v zvezi s hotelom »Prisank« še bolj razpihuje kot bi bilo potrebno in navaja celo podatke, ki so napisani precej tendenciozno ter ne da bi bili preverjeni, če odgovarjajo resnici. S takim načinom obravnavanja in pisanja o tem problemu se ne moremo strinjati in poleg tega to tudi ne

vodi do kakršnekoli pozitivne rešitve.

Ob koncu razprave sta se izkristalizirala dva predloga. Prvi je bil predlog obeh svetov skupščine, da hotel »Prisank« preda v upravljanje kolektivu podjetja »Gorenjka«, drugi pa, da se še nekoliko počaka na ponudbe ostalih podjetij ter izbere tistega, ki bo ponudil najboljše pogoje. Dejstvo pa je, da je stvar izredno nujna, ker hotel obratuje in ima goste, »Alpturist« pa še sploh ni formiral poslovne enote.

Pri glasovanju se je večina navzočih odbornikov strinjala s prvim predlogom in s tem predala ta hotel v upravljanje jeseniškemu podjetju »Gorenjka«.

V ostalih točkah dnevnega reda sta oba zbora sprejela še predlog o sedemletnem razvoju kmetijstva v naši občini, potrdila sklep o spojitvi kmetijske zadruge Jesenice s kmetijsko zadrugo Radovljica in sprejela sklep o ustanovitvi obrtnega podjetja »Elektrotehnični servis« na Jesenicah.

Ta zadnji sklep je zanimiv po tem, da je nekdanji ObLO pred dobrim letom na zahtevo istega kolektiva moral sprejeti sklep o združitvi tega obrtnega podjetja s podjetjem »Elektrosignal« iz Ljubljane. Pred kratkim pa je podjetje »Elektrosignal« ugotovilo, da ni več zainteresirano na tej združitvi in je hotelo to svojo podružnico na Jesenicah ukiniti. Da to ukinitve prepriči, je delovni ko-

Bo tovorna postaja v Žirovnici res ukinjena?

Po vseh pripravih sodeč bo v letošnjem letu elektrificirana železniška proga od Jesenic do Ljubljane. Vsekakor lepa in koristna pridobitev, saj se bomo znebili dima in prahu, osebni vagoni ne bodo več zunaj in znotraj tako umazani kot doslej, ko je dobre obleke škoda, prevoz pa bo tudi hitrejši. So pa tudi senčne strani te pridobitve, ki bi jih rad omenil.

Krajevna skupnost Žirovnica je bila od ŽTP Ljubljana obveščena, da bo z elektrifikacijo železnice ukinjena tovorna postaja v Žirovnici. Nekaj podobnega se sliši tudi za železniško postajo Slovenski Javornik. Če ni tovarne postaje, ne moreš naložiti ali razložiti tovarnega vagona. To pa, po prvih znakih sodeč, Žirovničanom ne bo vseeno.

Če je v Žirovnici blizu tisoč družin, če je tu šola, domovi, vojska in DES, bi verjetnostni račun iznesel preko 2000 ton premoga. Če pa vzamemo v obzir, da je z novim odlokom električna energija v štirih zimskih mesecih dražja od premoga, bo ta vsota še enkrat višja.

Po drugi strani je teren Breg-Moste zelo vabljev za graditelje hiš, kar dokazuje to, kar že stoji. Za gradnjo pa

je treba veliko materiala, ki ga prevažamo v vagonih. Vse to pa bodo prebivalci žirovniškega kraja morali v bodoče razkladati v Lescah in odšteti dinarje za nadaljnjih najmanj 7 km vožnje, ki pa se v zimskih mesecih še podaljša, ker običajno kolesarska steza ni pluzena, z vprežno živino pa je prevoz po cesti I. reda prepovedan. Zaradi te podaljšane vožnje se bo prevoz po vprežni živini pri toni podražil najmanj za tisoč dinarjev. Za gradbeni material pa bo to premalo, ker je linija Breg-Moste najbolj oddaljena točka od Lesc. Tako bo to za vsakega graditelja postavka, s katero bo moral resno računati, ne da upošteva oddaljenost postaje tudi pri kratkih razkladalnih rokih.

Krajevna skupnost kakor gospodarske organizacije na tem območju so že protestirale proti tej nameri ŽTP Ljubljana. Tudi zadnja seja KO SZDL Žirovnica je, čeprav se vsi člani tega odbora ne zavedajo pomembnosti in odgovornosti, ki jo imajo pred organizacijo, ali še bolje pred ljudmi, ki so jim to funkcijo zaupali, imela na dnevnem redu vprašanje tovarne postaje v Žirovnici. Sklep seje je bil, da se takoj odpošlje energičen protest na vse merodajne forume, po drugi strani pa naj se pripravi dokumentacija in v primeru, da ŽTP Ljubljana ostane pri svoji zahtevi, skliče članski sestanek, na katerem bo predstavnik železnice zagovarjal to stališče pred ljudmi, ki jih ta ukrep prizadene.

SVARUN

MI IN ONI

NADALJEVANJE

LETO 1960

»Veste, vsako ljudstvo se da zavesti in zlasti mlade ljudi je lahko pridobiti,« je nadaljeval esesovec. »Mene so ujeli v tej pivnici. Tule sem se začel navduševati za nacio-

nalni socializem. Leta morajo miniti, da človek spozna.«

»Pha, mi smo pa zelo hitro spoznali,« je udaril vmes »naš« človek. »Da smo se ognili krematorijem in uničenju, smo morali bežati v gozdove. Morali smo prijeti za orožje in izpostaviti svoja življenja. Drugač pa nam ni preostalo.«

Esesovec se je resignirano nasmehnil in dejal:

»Poglejte! Pa je usoda vse lepo izravnila in zdaj, petnajst let pozneje sedimo za isto mizo in pijemo isto pijačo. Ali ni to lepo?«

»Lepo, lepo, čeprav smo si stali nekač z nabitimi puškami nasproti.« »Wunderschön,« je pristavil »Wehrmacher«.

»Veš, ti Jugoslovani, živeti je treba za jutri in ne za včeraj in danes. Zato je treba pozabiti na tisto, kar je bilo in misliti na tisto, kar bo.«

»Našega« je spreletelo: še malo manjka, pa me bodo esesovci učili sožitja in spoštovanja med ljudstvi. Nalil je slivovke v pivo in nazdravil. Potem je rekel:

»Popolnoma v redu. Živeti je treba za jutri. Za tisto, kar bo. In pozabiti tisto, kar je bilo. Pa rečimo,

da pride spet vojna. Kaj bi storil ti? Bi šel še v vojno? Bi služil spet v takšnih enotah, kakršne so bile SS?«

Esesovec ga je motril skozi prizmurjene veke, potem je dejal:

»Si nor? Jaz v vojno? Nikdar več. Za svoje življenje jo imam dovolj. Le kakšen vrab me je nosil po svetu? Zdaj sem miren poslovni človek, agent za nove izume v gospodinjstvu in firma zna ceniti moje poslovne sposobnosti. V vojni pa moraš tvegati, čeprav si izven zakona.«

Sicer pa, po tvojem govorjenju bi sodil, da si bil partizan in da sva si morda stala s puškami nasproti. Povej, proti komu pa naj bi šel v boj, če bi bila spet vojna?«

Vsi pomenki pri mizi in pri sedenju omizjih so potihnile. Gostje so prisluhnili nenavadnemu pogovoru. Če ne zaradi esesovca, je bilo treba odgovoriti zaradi drugih.

»Menda veš, proti komu,« je rekel »naš«.

»Vem, vem,« je odvrnil esesovec. »Če bo spet vojna, bomo stali Nemci proti Nemcem. In tega se menda ne kaže veseliti. Nekoč sem spreje-

mal vojno kot avanturo in kot ugoden čas za osebno kariero. Zdaj ne mislim več tako. Pa če bi tudi še mislil, bi se ne mogel veseliti vojne med vzhodnimi in zahodnimi Nemci.«

»Vidiš,« je rekel tisti »naš«, da bi podčrtal koeksistenčni resume, »nekoč sva lahko streljala, drug na drugega, zdaj pa pijeva za isto mizo. Ti praviš, daj bog. Torej daj bog, da bi bilo vedno takole, kakor je danes in da bi se nikoli več ne ponovilo, tisto, kar je bilo, ko si imel ti na svoji kapi emblem smrti.«

Esesovec je spoznavno prikimal, Wehrmacher si je pa med tem sam nalil v prazen vrč preostanek slivovke in nazdravil:

»Na zdravje jugoslovanskim in ruskim ljudem.«

Preden so ga utegnili čudno pogledati pa je bil naravni tok dogajanja prekinjen.

»Iz vašega govorjenja lahko sklepam, da ste bili vi v Jugoslaviji partizan,« je vprašal zelen devetnajstletnik onkraj mize.

»Naš« ga je najprej premeril, potem pa je dejal: »Da. Kaj naj bi po tako spravljenem pogovoru z

Tukaj radio Jesenice

Elektrotehnično društvo Jesenice je pred nedavnim seznanilo vse družbene organizacije, delovne skupnosti in kulturne ustanove z zamislijo o nabavi radiooddajnika za Jesenice. Pri tem jih je zaprosilo tudi za denarno pomoč. Tako je SZDL Jesenice že prispeval 500.000 din in Občinski sindikalni svet 20.000 din.

Še enkrat pa prosimo tudi vse ostale, naj po svojih možnostih le prispevajo svoj delež, ki bo ob pomoči ostalih pomagal uresničiti to zamisel. Menim, da ni treba posebej govoriti o pomenu radiooddajnika za naše mesto. Sleherno mesto v Sloveniji, ki količkar stremi za napredkom, se danes že zaveda, da so za hiter razvoj predvsem potrebne tudi dobre in številne telekomunikacijske naprave. Minili so časi bobnarjev, ki so javno brali razglašen in tako seznanjali ljudi z različnimi dogodki. Vsaj morali bi miniti in vendar v glavah nekaterih še vedno živijo, pa čeprav se jim dogodki vrstijo vse prehitro in je svet okoli njih iz dneva v dan bolj dinamičen.

Zavedamo se, čeprav bi se raje ne, da bo pri uresničevanju te zamisli spet prišlo do številnih nepotrebnih ugovorov, saj imamo o tem že izkušnje iz časov, ko smo montirali TV pretvornik na Mežaklji. Danes pa se pravi pritožujejo na RTV Ljubljana, češ da pretvornik ne dela in vendar ima po mnenju številnih ta pretvornik edini v Sloveniji zelo malo okvar.

Vsakdo ve, da imajo naši sprejemniki ob večernih urah na ljubljanski radijski postaji precejšnje motnje in je zato sprejem vse prej kot normalen. To je seveda razumljivo, saj je bilo že po mednarodnem dogovoru v Kopenhagenu rečeno, da naj bo na

območju srednjih valov približno 350 postaj, danes pa jih je že preko 1200. Zato sedaj že skoraj vse države težijo za tem, da preidejo na UKV področje. Tako so tehnični radijski strokovnjaki iz raznih dežel leta 1961 v Stockholmu napravili poseben načrt, po katerem pripada vsaki državi ustrezno število UKV oddajnikov. Za Slovenijo jih je določenih 19. Med njimi je tudi za Jesenice in to na valu 95,7 in 87,7 MHz. Zaenkrat bi morali na Jesenicah montirati še oddajnik na srednjem valu in sicer bi bil najprimernejši prostor na vrhu ene izmed stolpnice. To pa predvsem zato, ker je še ogromno sprejemnikov, ki imajo samo srednjevalovno področje. Za ljubljansko radijsko UKV postajo pa bi montirali relejni UKV oddajnik na Mežaklji, kjer je že v sedanji TV kabini zanj predviden prostor. S tem bi omogočili radijskim poslušalcem dober sprejem ljubljanske radijske postaje na UKV področju. S požrtvovalnostjo in dobro organizacijo pa bi dosegli tudi, da bi predvsem v popoldanskih urah lahko prisluhnili na srednjih valovih sporedu radia Jesenice, ki bi ga bilo mogoče slišati na razdaljo približno 30 km.

Na koncu še enkrat pozivamo vse, ki vidijo v tej zamisli veliko kulturno pridobitev za naše mesto, da to vsestransko podpro.

Franc Gracer

I. občinska modelarska razstava korak naprej, navzgor

Načrtna vzgoja ljubiteljev letalskega športa je Aero klubu in občinskemu odboru Ljudske tehnike v preteklem letu narokovala ustanovitev modelarske komisije. Modelarska komisija pri ObO Ljudske tehnike je pod vodstvom prizadega predsednika Milana Gašperina takoj na začetku dobro in pravilno usmerila svoje delo in v vsakem pogledu opravičila svoj obstoj.

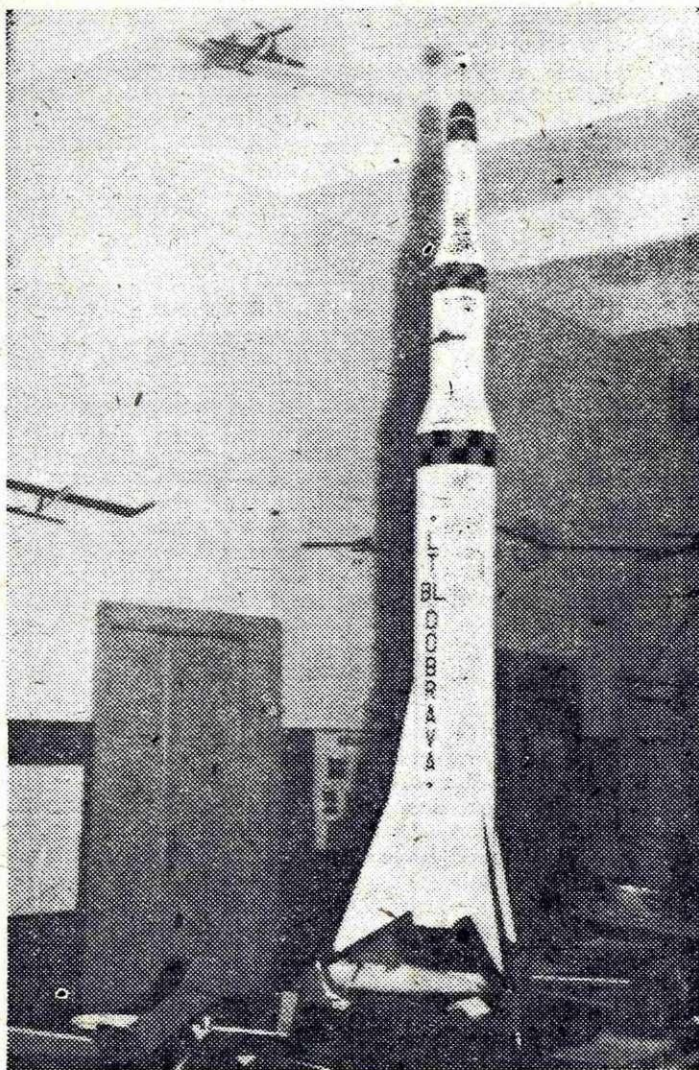
Letalski modelarski krožki, ki zelo uspešno delujejo na Blejski Dobravi, v Kranjski gori, Martuljku, na Jesenicah in v Zirovnici ter v železarskem izobraževalnem centru, so najboljše osnova ne samo za načrtno vzgojo modelarjev, temveč tudi poznejših jadralcev, padalcev in motornih pilotov.

Mladi modelarji uspešno delujejo, razstavljajo in tekmujejo ne samo v občinskem, temveč tudi v okrajnem, republiškem in celo zveznem merilu. Kot sad prvega dela so v času šolskih počitnic in v počastitev letne skupščine matičnega Aero kluba preteklo soboto lepo uredili in bogato opremili v telovadnici gimnazije prvo občinsko letalsko modelarsko razstavo, ki je v vsakem pogledu uspela in brez dvoma predstavlja novo mobilizacijo in aktivizacijo mladih modelarjev. Mladi letalski modelarji so pokazali uspehe svojega znanja in dela marljivih rok. Razstavljenih je bilo preko 50 različnih raznovrstnih letalskih modelov od penjačev, gumenjakov do brzinskih in akrobatskih modelov, posebno pozornost pa je vzbujala raketa E3, delo modelarjev z Blejske Dobrave.

Razstavo so si ogledali letalski strokovnjaki z Letalske zveze Slovenije, Alpskega letalskega centra v Lescah, letališča Brniki in letalske modelarske šole iz Kranja in se o razstavljenih izdelkih nadvse pohvalno izrazili. Žal,

ga in kulturnega življenja, ki so poklicani, da slede razgibanemu življenju tehnike in znanosti ter da dajo pohvalo in priznanje mladim letalskim modelarjem. Njihov obisk na razstavi bi dal mladim ustvarjalcem novega delovnega in ustvarjalnega poleta.

Zuro



Raketa — izdelek modelarjev z Blejske Dobrave na prvi modelarski razstavi.

Wehrmachterjem in esesovcem drugega rekel, če je bil res.

»In veste, kaj jaz vidim v vas?« je rekel oni.

»Kaj neki?« je vprašal naš znanec.

»Tako vam bom povedal. Najprej pa mi recite, ali veste morda za neki kraj, ki se imenuje Brod in je nekje v Jugoslaviji?«

»Brod, Brod,« je mozgal »naš.« »To utegne biti Bosanski ali Slavonški Brod.«

»Ja, Slawonisches Brod,« je pribil devetnajstletni. »In veste, kaj je bilo tam? Tam je padla moja sestra.«

»Vaša sestra?«

»Da. Resda je bila dosti starejša od mene. A to je stvar mojega očeta, ne mene.«

»Padla? Kdaj vendar?«

»Novembra triinštirideset.«

Novembra triinštirideset. Hm, velika nemška ofenziva po vsej Jugoslaviji. Zlasti pa pri nas, na Slovenskem. Nemci so takrat ponovno zavzemali komunikacije na Primorskem in Dolenjskem. So zato premeščali svoje enote iz Bosne? Pa, saj ona je bila vendar ženska.

»Kako pa je bilo? Povejte mi no, v kakšnih okoliščinah je mogla ta-

krat pasti vaša sestra?« je dejal znanec s padalskega prvenstva.

Zeleni Nemec je trzil z mišicami na svojih licih in tehtno dejal:

»Bila je bolničarka. Vpoklicana, kaj je mogla za to. V vojaški bolnišnici v Sarajevu. Ko se je bolnišnica selila nekam proti severu, saj ni nihče vedel kam, so partizani nastavili na progo mine. Lokomotiva, vagoni, ranjenci, zdravila, vse je zletelo v zrak. Tudi moja sestra. Saj ste bili vi partizan, ne?«

»Da.«

»In, da se povrneva k prvotnemu vprašanju. Veste, kaj jaz vidim v vas?«

»Kaj neki?« je dejal »naš«, ne da bi mogel pričakovati kakršnokoli presenečenje. Tudi esesovec in Wehrmachter sta neprizadeto sledila pogovoru.

»Morilca svoje sestre. Tistega, ki je nastavljal mino, da je zletela v zrak.«

Potem je bilo dolgo čisto tiho. Nič nista rekla ne vojak ne esesovec. Nič ni rekel nobeden izmed številnih poslušalcev. Tudi naš rojak ni znal spregovoriti. Šele čez dolgo se je osvestil. Potem je rekel:

»No, prav. Jaz sem bil partizan. Tale dva sta nas pa pobijala. Recimo, da so mi v minuli vojni padli trije bratje. Saj mi v resnici niso, a če bi mi bili, bi ne bil nobena izjema. Takih ljudi živi pri nas kar precej. Recimo, da so moji trije bratje padli v vojni, ki so jo začeli Nemci, da so padli na jugoslovanskem ozemlju, ko so se borili za svojo nacionalno odvisnost. Recimo vse to. Kaj sta potem tale dva? Tale Wehrmachter in tale esesovec? Sta morilca ali nista?«

Oba sta sklonila glavi in nemo čakala poteka nadaljnjih dogodkov.

Mladenič onkraj mize pa je s povzdignjenim glasom, smelo, naduto in prepričljivo odgovoril:

»Nista. To sta vendar Nemca.«

Bogve kaj bi bil še rekel, da nista onadva oba hkrati dejala:

»Sva.«

In da se nista vpletla v pogovor dva moža, rojena tam nekje okrog devet sto, ki sta mlečnozobca trdo prijela v roke. Približno takole sta mu povedala:

»Ti smrkavec, si ravno takšen, kakršni smo bili mi pred petindvajsetimi leti. Nepoučen, nadut in ohol. Pogledj tegale, ki nam je natakala sli-

vovko! Zmagovalec je. Mi smo pa izgubili že dve vojni. Kaj vendar smo? Propadel narod. Pa smo še prav tako naduti kot nekdanj. On je pa skromen in ne razmišlja, kaj pomeni, ko nagiba svojo steklenico. Če pride spet kakšen Hitler, bo tebe in takšne, kakršni si ti, nahujskal prav tako, kakor je tisti prejšnji nas. In potem smo počenjali svinjarije, zaradi katerih nas otsoja ves svet. Ne misli, da jih boš s svojo nadutostjo lahko zabil! Skromen se nauči biti, kakor tale zmagovalec, pa boš sprevidel, kaj je prava bodočnost našega naroda! Ali brskati po preteklosti in valiti našo krivdo na druge ali začeti neko novo, nam Nemcem doslej tuje življenje?«

Mladenič bi bil rad ugovarjal. A mu niso dali do sape. Usopli so ga bivši nižji funkcionarji nacistične stranke, mali poslovni ljudje, vojaški in esesovski, skratka vsi tisti, ki se jih je vojna dotaknila, čeprav jih je ogoljufala za njihove iluzije.

»Naš« znanec pa si je uro pozneje dejal med vrati:

»Slivovka jih pripravi do tega, da so za trenutek iskreni. Ljudje jih zaenkrat še ne moremo.«

Razcapanec je sprevidel, da kmetu zlepa ne bo mogoče priti do živega. Zato je udaril naravnost.

»Pri tebi se bomo pogreli, posušili in najedli. Nemara se dobe tudi kake malo boljše hlače v tvoji skrinji.« Pri tem je pokazal na preparano hlačnico in šel z dlanjo čez pordečelo kožo. »Mislim, da ti bo do tega, da nas dobe Svabi pri tebi, manj kakor je nam.«

Zdaj šele se je zdelo, kakor da je jel Podrobar domnevati. Pobral je časopis in odrinil puškino cev s svojega trebuha. Dobro je pogledal razcapancu v oči in se naredil, kakor da se mu je tisti hip zasmilil.

»Kdo pa si?« ga je vprašal. »Hudičevo si sumljiv. Takle čas se običajno vračajo žandarji s Pokljuke. No, ja, danes so šli nekaj pozneje gor, jih nemara tudi dol še ne bo. Prišli bodo premraženi. Še vse bolj jih bo zeblo kot tebe. Moram reči Julki, naj jim pripravi malo čaja. Vidva, ali koliko vas je, se pa skidajta! Če se srečate, ne boš samo strgan.«

»Kdaj so šli gor? Koliko jih je bilo?« je poprijel oni za besedo.

»Lej ga! Koliko jih je bilo, bi rad vedel,« se mu je zarogal Podrobar. »Štet jih pojdi!«

Razcapancu je začel pogovor presedati.

»Le delaj se nemčurja, starina! A po tistile cesti hodijo podnevi Nemci, ponoči pa naši. Ne laži, da tega ne veš in da ti v tej puščobi lahko ostane kaj skritega. Nemce, praviš, postrežeš s čajem, če so premraženi. Kaj imaš pa za nas? Skidajte se iz hiše, vpiješ.«

Če se obnašaš samo zato tako objestno, ker nama ne zaupaš, je prav. Danes mora biti človek previden. Gestapovske svinje so ti s hudičem.

Če se pa izkaže, da si v resnici tak, kakor si se nama pokazal, te bomo morali v kratkem skrajšati za eno glavo. Tako, kakor smo Robnikovoga. Tistega Ribnana, ki je kupoval živino in vohunil za nami.«

»Kaj?« je zazijal Podrobar.

»Ga vidiš hudiča? Res drži z Nemci. Kako se ti ustraši. Izdajo kaznujemo s smrtjo. Tule pod Robmi nimaš kaj izbirati in kar moč hitro prenehaj postregati nemškim žandarjem s čajem!«

»Kaj si rekel, da je delal Robnikov?« je skrušeno vprašal Podrobar.

»Vohunil. Izdajalec je bil. In izdajalce čaka smrt. Vse po vrsti. Se bojiš, stari, a?«

Razcapanec je želel igro kar moč hitro zaključiti in mu zato kmetov hlinjeni strah ni bil po volji. Podrobar pa je spustil oči na tla. Stal je mirno v kotu pod razpelom in ni bilo videti, da kani še kaj reči.

»Vseeno nam je, ali nam daš kruha, toplote in dvoje hlače zato, ker se nas bojiš ali zato, ker si potihot tudi naš. Nemci so ubili našega kurirja in nimamo zveze. Iščemo preživele iz Škrbinske hajke. Nekateri so se najbrž zatekli h kmetom na obrobju Pokljuke. Če so naleteli na takegale, kakršen si ti, so zdaj zanesljivo v nemških rokah. Skrij nas in jesti nam daj! Zvečer se pomenimo naprej.«

Kmet je počasi začutil škripce, ki so ga stiskali. »Ne bo šlo čisto brez težav,« si je dejal. »Vragi so posiljeni in ni videti, da jih bom kar tako odgnal.«

Počasi je dvignil pogled s tal, premeril zaripli obraz raztrganca, zamašeni klobuk in oguljeno zvezdo ter preudarno spregovoril:

»Pri meni se ni še nihče skrival. Tudi ti se ne boš. Takšnemu, kakršen si, ne dam nič. Najedel se boš, če si boš vzela silo. Proti sili nimam moči. Z mano lahko narediš, kar hočeš, saj mi kar naprej moliš svoj pihalnik v čreva. A zaradi takegale razcapanca nočem ničesar tvegati, čeprav se mi lahko tudi smiliš. Pri nas o mraku zagrnemo okna in ne gremo več iz hiše. Tamle spodaj je cesta. Zaradi mene lahko hodi po njej kdor hoče. Jaz ga ne vidim in ga nočem videti. Če iščeš gošarje, pojdi oprezovat za njimi, kamor veš in znaš. Me razumeš. Jaz sem kmet in nimam ne volje ne časa, da bi se pajdašil z le-nuhi.«

Govoril je zbrano in prepričljivo. Tako, kakor zna govoriti samo tisti, ki je zaradi svoje redkobesednosti v stanju vnaprejšte stehatati teže vsake svoje besede.

Zadnje besede je slišal tudi tretji razcapanec, ki je prišel tisti hip iz veže. Z naperjeno puško se je bližal Podrobarju. Gledal je izpod čela in venomer vrtinčil kazalec po petelinu. Ko je prišel do mize, je revsnil:

»Si poznal Zrnovca?«

Podobarja je kani presenetiti, a kmet je ostal ravnodušen, ko da je sam v hiši. Pozorno si je ogledal prišelka in obstal na nihajoči cevi njegove puške. Z roko si je segel pod klobuk in se jel čeljusti po redkih laseh.

Ob obletnici smrti Franceta Prešerna

Slovenski kulturni praznik, s katerim slavimo spomin obletnice Prešernove smrti, je postal že tradicionalen. Vzpodbudi nas, da ponovno prelistamo Prešernove poezije, da bi si odgovorili, v čem je moč Prešernove umetniške izpovedi, da je ohranila svojo prisotnost in svežino do danes. Po Prešernovi dobi je minilo že več kot sto let, a smo še vedno vznemirjeni, če prebiramo Prešernove pesmi, ki nam pomenijo vedno več. Sonetov, Sonetnega venca in Krsta pri Savici, Gazel in drugih pesmi pa ne prebiramo samo mi, saj so bile prevedene v mnoge tuje jezike. Prešernova velika vizija, ki so jo nekatera obdobja v preteklosti teptala, je ohranila svojo vrednost zaradi humanosti in širine v naš čas in bo ohranjena tudi v bodoče.

Kakor vsa leta se spominjamo velikega slovenskega pesnika dr. Franceta Prešerna tudi letos. Šole so organizirale svoje interne šolske proslave, gimnazija, poklicna in tehnična šola pa si bosta ogledali v petek v ljubljanski operi v počastitev Prešerna



Saša Šantel (1903): O, Vrba»

Gotovčeve opere »Ero z one-ga sveta«. Ljudska knjižnica bo organizirala literarno proslavo, RTV Ljubljana pa bo pripravila v nedeljo v gledališču »Toneta Čufarja« mladinsko matinejo v počastitev

Prešernove obletnice. Razen na Jesenicah bodo priredili podobne proslave tudi v ostalih večjih krajih jesenske občine in tako primerno počastili 115. obletnico smrti našega največjega pesnika.

Debatni večer članov društva DIATI

Odbor društva DIATI je sklenil, da bo v letu 1964 organiziral debatne večere, na katere bo vabil člane društva in ostale, ki se zanimajo za tehnične iznajdbe. Na teh večerih bi razpravljali o problemih našega dela. Prvi debatni večer je bil 30. januarja. Obisk ni bil najboljši, vendar za začetek kar zadovoljiv. Razpravljali smo v glavnem o statutu železarne in pravilniku našega društva.

Med mnogimi predlogi je bil tudi predlog, da bi morda v statutu železarne postavili decentralizacijo referata za racionalizacijo. Decentralizacija bi bila v tem smislu, da bi vodstva EE sama obravnavala in tudi ocenjevala posamezne predloge, posebno kar se tiče manjših obratnih izboljšav. Verjetno bi tako decentralizacija poživila to delo, na drugi strani pa bi bil tudi vsak predlog verjetno bolj temeljito obdelan že za to, ker bi morala enota sama izplačati odškodnino, oziroma kakor jo sedaj imenujemo, nagrado za vsak izveden predlog. Ekonomske enote bi potem bolj skrbale za izvedbo vsakega predloga, ker bi vedele, da so dale denar iz lastnega žepa, ne pa iz centralne. Potem ne bi bilo več razprav, kdo naj ima koristi od izvedenega predloga. Praksa nam kaže, da se vse enote branijo spremeniti cenik osebnih dohodkov, če

smo z raznimi izboljšavami ali manjšimi rekonstrukcijami povečali proizvodnjo, čeprav so bila za to vložena sredstva iz centralne. Vsak boljši uspeh pripisujejo sebi in pravijo, da si kolektiv bolj prizadeva. V kolikor pa preidemo na formiranje in delitev čistega dohodka na nivoju ekonomskih enot, pa je ta decentralizacija nujna. Ker smo prav pred izdelavo statuta, je sedaj čas, da razmislimo o tem. Brez nadaljnje ga bi centralni referat za racionalizacijo še vedno ostal, seveda bi moral spremeniti oblike dela ter bi imel bolj tehnično-ekonomski značaj. Zbiral bi probleme o proizvodnji in objavljati razpise za reševanje le-teh, obenem pa bi še nadalje reševal predloge večjega obsega. Prav bi bilo, da bi se člani našega kolektiva debatnih večerov udeleževali v večjem številu.

Stane Torkar

Jeseničani republiški prvaki

V soboto je bilo v Kranjski gori republiško prvenstvo v kegljanju na ledu. Tekmovali so v bližanju in zbijanju posamezno. Nastopilo je 39 tekmovalcev z Jesenic, Bleda, Kranjske gore, Žirovnice in balinarskega kluba Jesenice. Število članov je bilo omejeno, saj so bile prej po klubih kvalifikacije. Tudi tokrat so zmagali Jeseničani in zasedli vsa prva tri mesta.

REZULTATI: 1. Jože Klinar, Jesenice, 105 točk, 2. Jože Hafnar, Jesenice, 95 točk, 3. Alojz Drinovec, Jesenice, 94 točk.

V nedeljo je bilo ekipno tekmovanje na Bledu. Nastopilo je 18 moštev z Jesenic, Bleda, Kranjske gore, Žirovnice in balinarskega kluba Jesenice. Tudi tokrat so zmagali Jeseničani.

1. Jesenice 32 točk (Drinovec, Klinar, Gerdej, Koblar), 2. Jesenice 26 točk (Langus, Zbontar, Klemenc, Koprivc), 3. Bled 22 točk (Kokalj, Pogacar, Piber, Vovk).

Kaj bomo gledali v kinu?

KINO »RADIO«

8. in 9. februarja avstrijsko-zap. nemški barvni film PESEM O PISANEM BALONU, ob 17. in 19. uri, v nedeljo tudi ob 15. uri.

10. februarja ameriški barv. CS film v 80 DNE HOKOLI SVETA, ob 1-7. in 20. uri

11. in 12. februarja ameriški VV film CLOVEK, KI JE UBIL LIBERTY VALANCE, ob 17. in 19. uri.

13. in 14. februarja angleški barvni VV film POGON, ob 17. in 19. uri.

15. februarja amer. barvni CS film PLAMTECA ZVEZDA, ob 17. in 19. uri.

KINO »PLAVŽ«

8. in 9. februarja ameriški VV film CLOVEK, KI JE UBIL LIBERTY VALANCE, ob 18. in 20. uri, v nedeljo tudi ob 16. uri.

10. in 11. februarja avstrijsko-zap. nemški barvni film PESEM O PISANEM BALONU, ob 18. in 20. uri.

13. in 14. februarja ameriški barvni VV film UPORNIK, ob 18. in 20. uri.

15. februarja ameriški CS film OSAMLJENI SO HRABRI, ob 18. in 20. uri.

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega do- brega moža, očeta, starega očka, tasta in brata

FRANCA MARKIZETIJA

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so nam v dneh težke izgube stali ob strani, izrazili sožalje, darovali vence in spremili pokojnika na zadnji poti.

Posebna zahvala tov. Radiju za poslovalne besede in sosedom za nesebično pomoč, livarni, gospodarsko računskemu sektorju, oddelku za obračun osebnih dohodkov in martinarni za podarjene vence ter vsem lastnikom osebnih avtomobilov za dragoceno uslugo.

Zalujoči: žena Pavla, otroci Mili, Rozi, Jelka, Branko z družina- mi in ostalo sorodstvo

KINO ZIROVNICA

8. februarja italij. barvni CS film MORGANOVI GU- SARJI.

9. februarja slovenski film TRIGLAVSKE STRMINE, ob 10. uri.

12. februarja avstr.-zap. nemški barvni film PESEM O PISANEM BALONU.

15. februarja amer. barvni VV film UPORNIK.

KINO DOVJE

8. februarja slovenski film TRIGLAVSKE STRMINE.

9. februarja italij. barvni CS film MORGANOVI GU- SARJI.

13. februarja avstrijsko-zap. nemški barvni film PESEM O PISANEM BALONU.

15. februarja ameriški VV film CLOVEK, KI JE UBIL LIBERTY VALANCE.

KINO KOROŠKA BELA

8. februarja ameriški barv. VV film UPORNIK.

9. februarja francoski barvni film NA JAMAJKO.

10. februarja ameriški VV film CLOVEK, KI JE UBIL LIBERTY VALANCE.

15. februarja angleški barvni VV film POGON.

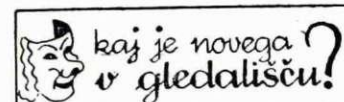
KINO KRANJSKA GORA

7. in 8. februarja francoski barvni film NA JAMAJKO.

9. februarja angleški barvni VV film UPORNIK.

13. februarja ameriški VV film CLOVEK, KI JE UBIL LIBERTY VALANCE.

14. in 15. februarja avstr.-zap. nemški barvni film PESEM O PISANEM BALONU.



SOBOTA, 8. februarja, ob 19.30 uri: W. Bauer RDEČE IN MODRO V MAVRICI (ki- tajska zgodba) — premiera.

NEDELJA, 9. februarja, ob 19.30 uri: W. Bauer RDEČE IN MODRO V MAVRICI (ki- tajska zgodba).

DEŽURNI ZDRAVNIK

Za časa od 7. februarja do 12. ure do 14. februarja do 12. ure.

ZAHODNI DEL JESENIC: dr. Milan Čeh, Jesenice, Ce- sta maršala Tita 88, tel. 245 — interni 728.

VZHODNI DEL JESENIC: dr. Franc Trampuš, Jesenice, Cesta revolucije 9, tel. 245 — interni 874.

ZAHVALA

Kolektivu prometnega od- delka se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč v času moje dvomesečne bolezni.

Rudolf Oštr
promet



Pokal mesta Jesenice ostal doma

Pod pokroviteljstvom predsednika Občinske skupščine Lud- vika Slamnika so bile v nedeljo VIII. mednarodne sankaske tekme za pokal mesta Jesenic. Na 1300 m dolgi progi z 9 umetnimi zavoji in 10 % padcem se je pomerilo 106 tekmo- valcev z Jesenic, Kranja, Tržiča, Begunj, Idrije, Mojstrane, Selc, Bleda, Bohinja in nekaj gostov iz Beljaka (Avstrija).

Tekmovanje je bilo na od-ni mladinci, saj jih je nasto- lično pripravljeni progi pripilo 36. Borba za prvo mesto Savskih jamah, ki so jo pri-se je vnela med klubskimi

prijatelji, gostje iz drugih klubov niso mogli posegati po najvišjih mestih. V dvo- sedih se je pomerilo 13 pa- rov. Popoldan je bila v ho- telu Pošta na Jesenicah raz- glasitev rezultatov. Najboljši so dobili diplome in praktič- na darila, pokal mesta Jese- nic pa je ostal v rokah do- mačinov.

Rezultati:

Člani:

1. Vesel, Jesenice, 3.32,0; 2. M. Ulčar, Jesenice, 3.34,0; 3. J. Ulčar, Jesenice 3.35,7.

Mladinci: 1. Dečman, Jese- nice, 3.41,2; 2. Morič, Jese- nice, 3.43,0; 3. Čarman, Jese- nice, 3.45,2.

Članice: 1. Tišler, Tržič, 4.02,4; 2. Šolar, Jesenice, 4.12,2; 3. Ovsenek, Tržič, 4.15,3.

Mladinke: 1. Brejc, Jese- nice, 4.11,1; 2. Demšar, Jese- nice, 4.22,7; 3. Ahačič, Begunje, 4.29,2.

Dvosedi: 1. J. Ulčar — M. Ulčar, Jesenice, 1.51,2; 2. M. Dečman — Noč, Jesenice, 1.54,1; 3. A. Dečman — Ko- der, Jesenice, 1.54,3.

VRSTNI RED: 1. Jese- nice II, 2. Jesenice I, 3. Jese- nice III, 4. Tržič I, 5. Kranj, 6. Bohinj, 7. Tržič II in 8. Begunje.

Na isti progi bo v nedeljo prvenstvo železarne v san- kanju.

Polde Karlin



Brata Ulčar tekmuje na sankaske progi pri Savskih ja- mah, kjer je bilo organizirano tekmovanje za pokal mesta Jesenic.

pravili sankasči sami. Tekmo- valci so jo morali prevoziti dvakrat. Odlično je bilo pre- skrbjeno tudi za zvezo med ciljem in startom. Na najne- varnejših delih proge pa so bili gorski reševalci s krat- kovalovnimi radijskimi od- dajniki. Tekmovanje se je začelo točno po urniku. Prva se je spustila po progi s startno številko 1 članica Debelakova z Jesenic. Za članicami so šle na progo mla- dinke, članj in mladinci. Naj- večje zanimanje je vladalo za številko 125, ki jo je imel Julij Ulčar. S številko 130 je vozil Zdenko Vesel, ki je že v prvi vožnji dosegel naj- boljši čas in si tako zagoto- vil prvo mesto. V drugi vož- nji je ta čas še mnogo izbolj- šal in postavil rekord proge s časom 1.44,3. Velika borba se je razvila med bratoma Ulčar za drugo mesto. Sta- rejši je bil boljši in je zaslu- ženo osvojil drugo mesto. Zelo številno so bili zastopa-

VELESALOM NA BLEJSKI DOBRAVI

Na Blejski Dobravi je bilo občinsko prvenstvo Jesenic v veleslalomu. Proga je bila dolga 1800 m z višinsko raz- liko 250 m in 47 vratci, ki jo je zelo dobro pripravil Sveti- na. Skupno je nastopilo 110 tekmovalcev z vse Gorenj- ske, manjkali so le olimpijci. Zato je bila konkurenca za prvo mesto zelo huda.

V sončnem vremenu so člani startali ob 10. uri. Kot prvi resni konkurent za prvo mesto se je spustil po progi Janez Čop, takoj za njim pa Stanko Klinar, ki je imel v. sredini proge najboljši čas. Izredno pa je presenetil tudi Blaž Jakopič, ki je imel drugi najboljši čas.

Med mladinci je že v na- prej veljal za favorita Marko Žmitek, ki tudi tokrat ni razočaral. Med mlajšimi mla- dinci je bil najboljši Gazvo- da iz Kranjske gore.

Tekmovanje je zelo dobro

uspelo v organizaciji ŠD Do- brava. Edina napaka je bila, da so imeli najmlajši mladinc- enako progo kot člani in starejši mladinci, ki je bila zanje prezahtevna.

REZULTATI

Člani: 1. S. Klinar, Jese- nice, 1.40,0; 2. Jakopič, Jese- nice, 1.41,0; 3. J. Čop, Dobrava, 1.42,0.

Starejši mladinci: 1. Žmi- tek, Jesenice, 1.51,0; 2. Klo- futar, Kranjska gora, 1.55,2; 3. Ponikvar, Jesenice, 1.56,0.

Mlajši mladinci: 1. Gazvo- da, Kranjska gora, 2.01,4; 2. Stojan, Dobrava, 2.02,6; 3. Pajntar, Dobrava, 2.06,5.

Starejše mladinke: 1. Klein- dienst, Jesenice, 1.32,7; 2. Gašperin, Jesenice, 2.03,0; 3. Teržan, Jesenice, 2.54,2.

Mlajše mladinke: 1. Rekelj, Dobrava, 1.28,5; 2. Dragan, Kranjska gora, 1.32,1; 3. Kleindienst, Jesenice, 1.38,0.

ZELEZAR

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ZELEZAR- NE JESENICE — Ureja redakcijski odbor — Glav- ni in odgovorni urednik Remigij Noč — Kopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo Ze- lezarja, Zelezarna Jese- nice. Tel. int. 758 in 394 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

Streha nad umetnim drsališčem

Pri Športnem društvu Jesenice so že lani ustanovili iniciativni odbor za gradnjo pokritega drsališča. Prva naloga odbora je bila, da prouči in ugotovi, v kakšne namene bi ga lahko uporabljali. Omenjeni odbor je ugotovil, da tak objekt na Jesenicah nujno potrebujemo in bo zelo pomemben za nadaljnji razvoj vrhunskega športa in rekreacije delovnega človeka.

Pozimi bo na programu hokej, umetniško drsanje, kegljanje na ledu, razne revije itd. Na ta način bi podaljšali zimsko sezono od sedanjih 4 na 6 mesecev. S pokritjem drsališča bo zaščiteno led in gledalci, ki so sedaj izpostavljeni vremenskim neprilikam. Prav zaradi tega lahko pričakujemo, da bo obisk hokejskih in ostalih prireditev še večji. Ko bo umetno drsališče pod Mežakljo dobilo streho, bodo dani pogoji za organiziranje večjih prireditev, med drugim tudi evropska in svetovna prvenstva. Hokejisti bi lahko sodelovali tudi v švicarsko-avstrijski alpski ligi, s čimer bi prispevali k izboljšanju kvalitete hokeja.

Omenjeni objekt bi lahko koristno uporabili tudi v letnem času. Tu bo dovolj prostora za košarko, odbojko, kotankanje, za razne kulturne ter družabne prireditve, zborovanja itd. Poleg omenjenih prireditev bodo v novi hali dane možnosti oziroma pogoji za organiziranje večjih akademij, koncertov, gledaliških predstav, gospodarske organizacije pa bodo lahko prirejale sejme in razstave (sejem športne opreme, blaga itd.). Tako bi se povečal tudi maloobsejni promet s sosednimi državami. Kakor hitro bo hala zgrajena, se bodo oglasili tudi drugi koristniki z željo, da na Jesenicah organizirajo večje prireditve.

Na osnovi pripravljenega gradiva je bil 6. januarja imenovan poseben odbor, ki se imenuje: »Odbor za gradnjo športno-kulturnega objekta na Jesenicah«. Delo tega odbora bo vodil **Lojze Božič**, poleg njega pa so v odboru še strokovnjaki ter športni delavci. Naloga odbora je, da čimprej začne s pripravami za gradnjo objekta, ki je razdeljena v tri faze. Prva faza je v glavnem že gotova, v drugo fazo pa sodi gradnja strehe ter zazidava prostora. V tretji fazi bodo zgradili še ostale prostore (garderobe itd.). **Zavod za vzdrževanje športnih objektov** je že lani začel z gradnjo južne tribune, spomladi pa bodo začeli z gradnjo betonske plošče iz prednapetega betona. Poskrbeli bodo, da bo plošča tudi dobro izolirana.

Odbor za gradnjo športno-kulturnega objekta na Jesenicah ima tri komisije: **tehnično-građbeno, organizacijsko-propagandno ter finančno**. Komisije so že začele z delom. Bilo je že tudi nekaj razgovorov o izdelavi idejnih načrtov in o tem, kje bodo dobili potrebna finančna

sredstva. **Odbor meni, da bi morali organizirati akcije, v katerih naj bi sodelovalo čim več občanov (prodaja razglednic, prostovoljni delovni prispevki, prostovoljno delo, dotacije gospodarskih in družbenih organizacij, posojila itd.).**

Zelo važna naloga, ki jo ima odbor za gradnjo športno-kulturnega objekta, je tudi v tem, da pritegne k so-

delovanju čim več prebivalcev naše in sosedne komunne, ki bi lahko s svojimi predlogi, nasveti in morebitnimi izkušnjami lahko veliko pripomogli k čimprejšnji izvedbi naloge.

Kakšen bo novi objekt, zaenkrat še ne vemo, ker odbor še ni dobil na vpogled idejnih načrtov od projektivnega biroja iz Ljubljane. **Predvidevajo, da bo v hali prostora za 6000 do 6500 gledalcev.** Končno lahko zapišemo, da se Jeseničanom le obetajo boljši časi in da bodo gledali športne in kulturne prireditve pod boljšimi pogoji, predvsem v zimskih mesecih.

Belo veselje v Plavških rovtih

V precejšnjih dvomih in zanašajoč se le na trditve komisije za šport so se pretekli petek vzpenjali po rov-tarski cesti sankarji, prijavljeni za sankarske tekme sindikalne organizacije zaščitne službe. V dvome jih je spravljal pogled na prisojna po-bočja, ki so bila že kar spomladansko gola in je toplo sonce pridno pobiralo še zadnje bele krpice. Ko pa smo pri žagi zavili na novo cesto, ki vodi v Plavške rovtne, smo zadovoljno ugotovili, da je proga kar v redu. Trd sneg je zaškripal pod nogami in sankarji so se veselo pognali naprej. Zadihani in razgreti so si na vrhu brž pripeli startne številke in se zvrstili v kolono.

Tov. Noč, član komisije za šport, je štel, dvigal in spuščal roko ter drugega za drugim pošiljal v dolino, kjer je drugi član komisije s stoparico v rokah zasledoval rezultate. Vsakega je spremljalo vzpodbujanje tistih, ki so še čakali na start, v dolini pa prisrčni vzkliki tistim, ki so ovinke zvozili brez padca, kar je bila že kar umetnost.

Po tekmah je bila razglasitev rezultatov in razdelitev daril prvim šestim zmagovalcem, kakor tudi simbolična »metla« za zadnje mesto — ob skromni zakuski v Gasil-skem domu.

Ko smo zbirali kandidate za to tekmovanje, je marsikdo žalostno pripomnil: »Bi šel, ja, pa kaj, ko nimam sankl«. Ob teh ugotovitvah mi je prišlo na misel, da bi se morda v bodoče dalo organizirati tako, da bi imela naša športna komisija pri IO na razpolago nekaj rekvizitov, ki bi jih posodila tistim, ki jih nimajo. Tako pa se je prav pri nas zgodilo, da so prišli gledat tekme interesi brez sank in z obžalovanjem smo ugotav-

ljali, da bi bila udeležba lahko precej večja, če bi jim sanke lahko nudili. Kajti po-udarjali smo, da to ni tekma za neke vrhunske rezultate, pač pa veselo razvedrilo vseh navzočih in sprostitve v vedri družbi.

Morda bi bilo o tem pametno razmisliti, če želimo, da bi naša športna rekreacija postala čim bolj množična.

MI

KAM NAJ SE PRITOŽIM

V mehanični delavnici Jesenice je bil dne 9. I. 1964 objavljen razpis za delovno mesto »vodja materialnega skladišča — D4«. Pogoji razpisa: »kandidat mora biti izučen ključavničar ali strugar, ki mora imeti izpit VK.« Na ta razpis se je prijavilo 6 kandidatov z VK izpitom in 5 s KV izpitom ter večletno prakso.

Na seji dne 17. I. 1964 je delavski svet EE mehanične delavnice Jesenice upošteval v ožji izbor 3 kandidate z VK izpitom in dolgoletno prakso in enega s KV izpitom in sedemletno prakso, ki ima po pojasnilu obratovodstva enake pogoje kot ostali trije z VK izpitom. S tajnim glasovanjem je bil izbran prav ta kandidat. Vsi odklonjeni so dobili od obratovodstva odločbo, kjer je bilo navedeno, da se lahko pritožijo proti tej odločbi na upravni odbor železarne.

Dve pritožbi, v katerih pritožitelj navajata nepravilnost selekcije, ker je bil v ožji izbor upoštevan kandidat s KV izpitom, kar ni skladno z razpisom, je UO železarne obravnaval na seji 23. januarja in ugotovil:

»Pristojnost UO ni, da bi anuliral sklep DSEE, vendar

pa smatra, da je bil postopek DSEE in obratovodstva nepravilen, ker so v ožji izbor kandidatov prišli tudi delavci s KV izpitom in večletno prakso, čeprav to ni bilo postavljeno v razpisu. Nadalje je UO mnenja, da je pristojnost DSEE, da se strinja s predloženim kandidatom, ne pa da odloča, kateri od kandidatov naj se postavi na razpisano delovno mesto.«

Ta primer navajam, ker še niti na vodstvu ni razčišče-no, kam naj se delavec pritoži proti sklepu DSEE po redni poti, če smatra, da je njegov sklep nepravilen. To je v odgovoru pritožiteljem navedel tudi UO, ni pa navedel, kam bi se moral pritožiti, če pritožba ni bila poslana na pravi naslov. Morda na glavnega direktorja, po mnenju nekaterih, ali na zbor ekonomske enote kot menijo drugi. Morda pa mu ne preostane drugega, da izbere izredno pot in se pritoži direktno na CDS.

Delavski svet EE mehanične delavnice vztraja na svojem prvem in potrjeno nepravilnem sklepu. Pravilnik o delovnih razmerjih ZJ pa v čl. 44 in 45 ter 46 točno navaja, kako lahko delavec napreduje na delovnem mestu.

Alojz Sušteršič

Peti jeseniški železarski bivak na Zadnjem Voglu

Vzporedno z gradnjo in urejevanjem novih visokogorskih smučarskih in rekreacijskih centrov na Veliki planini, Krvavcu, Voglu in Triglavu so se pokazale nujne potrebe po gradnji gorskih zavetišč v teh predelih, kjer lahko v prihodnje pričakujemo zaradi vedno večjega obiska v teh gorskih skupinah več nesreč.

Prvi so se pogumno lotili dela, kljub pomanjkanju sredstev, planinci z Jesenic. Začeli so dobro premišljeno

akcijo, katero so vsi mero-dajni z velikim razumevanjem vsestransko podprli in pozdravili.

Alpinistični odsek Planinskega društva Jesenice je začel graditi peti železarski bivak na Zadnjem Voglu pod Snežno konto, na vmesni relaciji klasične visokogorske smučarske ture Vogel — Konjsko sedlo — Komna. Zamisel Jeseničanov je hvale vredna, ker je gorsko zavetišče na tem sektorju nujno potrebno.

Pobudo delovnih alpinistov iz našega mesta je toplo pozdravilo tudi matično planinsko društvo, občinska zveza za šport in telesno vzgojo in kot vedno pri pozitivnih in koristnih akcijah je pokazala polno razumevanje tudi železarne.

Bivak bo iz železne montažne konstrukcije zaradi lažjega prevoza z Jesenic v Bohinj in iz Bohinja na mesto, kjer bo bivak najbolj služil svojemu namenu. V novem železarskem zavetišču št. 5 bo prostora za 12 ljudi.

Prav in primerno bi bilo, da bi to pobudo jeseniških alpinistov podprli vsi, ki so odgovorni za varnost ljubiteljev in obiskovalcev novega visokogorskega smučarsko-planinskega turističnega centra Vogel — Komna. Prepričani smo, da bo delovni in ustvarjalni polet jeseniških alpinistov naletel na odobravanje ter izdatno pomoč pri vseh, ki poznajo težave pri uresničevanju koristnih in potrebnih delovnih akcij.

Novo železarsko zavetišče št. 5 bo s privlčenjem organov samoupravljanja izdelano v železarni, na določeno mesto pa ga bodo jeseniški planinci prenesli sredi letošnje poletja.

Zuro

Kranjska gora : KAC B

4 : 2 (1:1, 2:0, 1:1)

V soboto popoldne so se pomerili v prvi prijateljski hokejski tekmi igralci KAC in Kranjske gore. Tekma se je pričela zelo ležerno. Takoj v drugi minuti je igralec Schüpp dosegel prvi gol za goste, kar pa igralce Kranjske gore še ni zbudilo. Šele v zadnji minuti igre je izenačil rezultat Klinar.

Druga tretjina je pripadala Kranjski gori, toda igralci KAC niso mirovali in igralci nekoliko preostro, tako da je moral sodnik v 10. minuti izreči najostrejšo kazen — prosti strel, katerega je zelo zanesljivo izvedel Klinar. Še

enkrat je bil v tej tretjini uspešen Mlakar I. Zadnja tretjina se je pričela nekoliko hitreje. Že v četrti minuti je bil zopet uspešen Mlakar I, ki je povišal rezultat na 4:1, v šesti minuti je imel Pipan izredno priložnost za gol, saj je pridrsal sam pred vratarja, kar pa ni znal izkoristiti. Gostje so napadali v valovih, kar pa je zelo dobri Korantar ubranil. Po krivdi obrambe so gostje dosegli gol v 19. minuti in z rezultatom 4:2 je bila zaključena tekma.

Tekmo sta pred 300 gledalci sodila Friedl iz Celovca in Čebulj.